

Vaduguns

Otrdiena ● 2024. gada 4. jūnijš

CENA tirdzniecībā 0,95 EUR

Apdraud ražu

4.

“Caur sidraba birzi gāju”

Foto - E. Gabranovs

Svētku gājenā. Trīs Baltijas valstu karogi apliecināja Latvijas, Lietuvas un Igaunijas vienotību. Arī dejotpriekā...

Edgars Gabranovs

Aizvadītās brīvdienās pēc piecu gadu pārtraukuma Balvu novadā atgriezās starptautiskais tautu deju festivāls “Eima, eima”, kas pulcēja divpadsmit Balvu novada kolektīvus, kā arī vieskolektīvus no Igaunijas, Lietuvas, Jelgavas un Gulbenes.

Balvu domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs, uzrunājot klātesošos lielkoncertā “Caur sidraba birzi gāju”, teica ‘paldies’ ikvienam festivāla dalibniekam, arī skatītājiem, uzsverot, ka ar šādiem pasākumiem, ar šādām rīcībām mēs, Latvijas tauta, stiprinām savu zemi, dzenam dzīlāk saknes savā zemē. Īpašu paldies festivāla saņēma ilggadējā režisore Ilga Oplucāne. Viņa “Vadugunij” atgādināja, ka strādāja 2., 3., 4. un 5. festivālā: “Pirma festivālu režisēja Ina Priedite un Ruta Cibule. Tas bija pēdējais pasākums, kas notika Balvu rajona ietvaros. Un tagad atkal esam vienotā novadā – vēstures aplis ir apgrīziezis.” I.Oplucāne dejotājiem novēlēja saglabāt dzīvesprieku, jo ar katru gadu tas, viņaprāt, paliek grūtāk. “Gribas arī jaunus deju kolektīvu vadītājus,” bijusi režisore piebildē.

Vairāku deju kolektīvu vadītājs Agris Veismanis ir pārliecināts, ka katrs festivāls “Eima, eima” bijis citādāks: “Katrre reizi – citi kolektīvi, cits repertuārs. Cenšamies, lai būtu interesanti gan mums, gan skatītājiem. Kas pārsteidza? Forši bija igauņi, protams, arī “Diždancis”. Ari

mūsējiem bija interesantas dejas. Galvenais ir vēlēšanās dejot un ritma izjūta. Lai jauka, piedzīvojumiem bagāta vasara! Lai uzlīst un saulīte spīd, lai atkal uzlīst un atkal saulīte spīd.” Jelgavas valstspilsētas Kultūras tautas deju ansambļa “Diždancis” vadītāja Ieva Karelē atzina, ka Balvu novadā ir ārkārtīgi atsaucīgi cilvēki, tostarp organizatori: “Mums bija ļoti brīnišķīga krustmāte Ingrīda, kura palīdzēja ik uz soļa. Balvos bijām pirmo reizi un bijām pārsteigtī par tik lielu sakoptību. Tātad ir domāts par sabiedrību. Tiesa, nevarējam saprast, vai lielie akmeņi Lāča dārzā atrodas kopš seniem laikiem. Lieliska ekskursija bija Vilakas katoļu baznīcā, kur jūsu jaukais priesteris ir ļoti iedvesmojoša personība. Mēs paspējām nopeldēties arī Vilakas ezerā. Šajā sezonā kolektīvs rādīja īpašu jeb citādu programmu. Vai to ieteiktu darīt arī Latgalē? Tas atkarīgs no kolektīva, vai gatavs izkāpt no komforta zonas. Tās ir pilnīgi citādas kustības. Iesaku mēģināt cita veida dejas.” Jauniešu deju kolektīva “Sih ja Viuh” vadītājs Andre Laine no Igaunijas, taujāts, kā jūtas Balvu novadā, atzina, ka, aptaujājot savus dejotājus, pārliecinājies, ka noskaņojums ir kolosāls: “Mēs cenšamies miksēt modernus deju soļus ar tradicionāliem. Vai to ieteiktu darīt arī Latvijā? Man ļoti patīk Latvijas deju kompozīcija un horeogrāfija.” Savukārt vidējās paaudzes deju kolektīva “Šeltinis” vadītāja Nida Sakalauskienė no Lietuvas neslēpa, ka mūspusē jutušies kā mājās: “Mums ne par ko nebija jādomā, jo par mums ļoti rūpējās. Mūsu dejas – maigas, jūsu – plastiskas, igauņiem – ar ekspresiju piepildītas. Bija tikai jādejo. PALDIES!”

*Turpinājums 6. un 7. lpp.

Īszinās

Parlamenta vēlēšanu kandidātu sarakstiem gan drukātā, gan audio formātā cilvēkiem ar redzes traucējumiem, kā arī aizpildīt iesniegumu par balsošanu atrašanās vietā, ja veselības stāvokļa dēļ nav iespējams nobalsot iecirknī, vēlētājs ir slimnieku aprūpētājs vai atrodas ieslodzījuma vietā).

Lauku labumu tirdziņš Balvos

8.jūnijā Balvos, laukumā pie Balvu Kultūras un atpūtas centra, notiks tradicionālais lauku labumu tirdziņš, kurā varēs iegādāties dažādus lauku labumus, mājražotāju gardumus, stādus, sezonas dārzeņus un auglus, amatniecības izstrādājumus.

Nākamajā
Vaduguni

● Spēkrati pierūcinās Balvus
Saruna ar motokluba “Spieki vējā” prezidentu Andi Grāvīti

● Draudzes mājai – 10!
Svētki luterānu draudzē

Tuvojas vēlēšanas

8.jūnijā notiks Eiropas Parlamenta vēlēšanas, kurās no Latvijas ievēlēsim deviņus deputātus. Lai piedalītos vēlēšanās, vēlētājam vēlēšanu dienā jābūt vismaz 18 gadus vecam. Jāņem līdzi derīgs personu apliecināšanas dokuments – pilsoņa pase vai personas apliecība (eID). Balsot var jebkurā vēlēšanu iecirknī Latvijā. Balsošanas iecirknī būs atvērti nedēļu pirms vēlēšanām. Iepriekšējā balsošana, iepazīšanās ar Eiropas Parlamenta vēlēšanu kandidātu sarakstiem, kā arī iespēja aizpildīt iesniegumu par balsošanu atrašanās vietā Latvijas vēlēšanu iecirknī notiks: 6.jūnijā no plkst. 16.00 – 20.00; 7.jūnijā no plkst. 13.00 – 18.00. Vēlēšanu dienā, 8. jūnijā, balsošanas iecirknī būs atvērti no plkst. 8.00 – 20.00. Vēlēšanu iecirknī būs atvērti arī 4.jūnijā no plkst. 9.00 – 12.00 un 5.jūnijā no plkst. 17.00 – 20.00 (šajās dienās nobalsot nevarēs, bet vēlēšanu iecirknī būs iespēja iepazīties ar Eiropas

23

ISSN 1407 - 9844

Laikrāksts iznāk kopš 1950. gada 5. marta ● Nr. 42 (9617)

Vārds redaktoram

Edgars Gabranovs

Savādas pārdomas raiša 30.maijā Balvu novada domes ārkārtas sēdē pieņemtais lēmums par Balvu novada pašvaldības trīs iestāžu vadītāju atbrīvošanu no amata. Nē, stāsts nav par vadītāju atbrīvošanu, jo tas nereti notiek un notiks. Izbrīnu rada fakts, ka darbinieki atbrīvoti ar nosacījumu. Protī, gadījumā, ja viņi nepiekritis turpināt darba tiesiskās attiecības atbilstoši piedāvātajiem darba liguma grozījumiem, darba tiesiskās attiecības tiks izbeigtas 2024.gada 3.jūnijā. Un kas notiktu gadījumā, ja iestāžu vadītāji šo ligumu parakstītu, piemēram, 30.maija pēcpusdienā pēc ārkārtas domes sēdes vai nākamajā dienā? Visticamāk nāktos atcelt 30.maija sēdē pieņemto lēmumu. Jā, juridiski tika paskaidrots, ka tas nepieciešams, lai iekļautos termiņos. Nezinu, neesmu jurists, tomēr, raugoties no malas, situācija šķiet pavism divaina. 2.maijā vadītāji saņēma uzteikumus par noslēgto darba ligumu izbeigšanu ar nosacījumu, ar kuru viņiem bija piedāvāti darba liguma grozījumi un arī paziņots, ka gadījumā, ja viņi nepiekritis turpināt darba tiesiskās attiecības atbilstoši piedāvātajiem darba liguma grozījumiem, darba tiesiskās attiecības tiks izbeigtas. Tātad tamlīdzigu lēmumu, kādu pieņēma 30.maijā, varēja pieņemt arī 3.maijā. Tas lidzīnās mobingam. Kāds būtu jūsu emocionālais stāvoklis, uzzinot, ka esat atlaiests no darba, bet varbūt vēl joprojām pieļāvāt, ka sev netikamo vai neizdevīgo ligumu parakstīšu pēdējā brīdi? Nē, re, uzmeta pirms laika. Pat ja gribētu turpināt strādāt, plauka ir saņemta.

Daloties ar subjektīvām pārdomām, atzišu, ka masu medijā diezgan regulāri politikus kritizē par *uzpūstiem* kadriem, ierēdņu armiju utt. Tomēr samazināt algu par 20% šķiet par traku. Labāk atlait n-to darbinieku skaitu, lai pārējie var turpināt darbu, saņemot pilnvērtīgu algu. Vai, piemēram, banka, kurai maksāju kreditu par savu vienīgo mājokli, ieklausīties manā lūgumā maksājumu samazināt, jo ne manas vainas dēļ darba devējs samazina algu par 20%? Par kādu labu pārvaldību var runāt? Turklat stāsts par glauņu pārvaldību nav tikai mūspusē. Piemēram, Jūrmalā pieņemts lēmums palielināt bērna piedzīmšanas pabalstu līdz 1000 eiro un pabalstu senioriem veselības aprūpei – līdz 200 eiro. Malači! Tikai neviļus rodas jautājums, – vai Balvu novada bērni un pensionāri ir nevērtīgāki?

Mācību gads ir noslēdzies

Lai cerības pārtop par mērķiem

Skan pēdējo reizi. Gimnāzijas 12. un 9.klašu skolēni gimnāzijas pagalmā iesoļoja, skanot pirmklasnieku Elizas un Markusa ieskandinātajam skolas zvanam.

Irēna Tušinska

Maija beigās noslēdzās mācību gads, kas 12.klašu audzēkņiem bijis pēdējais pirms iesoļošanas pieaugušu cilvēku dzīvē. Aizvadītajā piektdienā Pēdējais zvans izskanēja arī Balvu Valsts gimnāzijas 9. un 12.klašu skolēniem. Jaukajā pasākumā ar nedaudz skumīgu pieskaņu viņi teica ardievas saviem skolasbiedriem, skolotājiem un tehniskajiem darbiniekiem.

Saulainajā piektdienas rītā, Balvu sākumskolas pirmklasniekiem Elizai un Markusam iezvanot pēdējās skolas dienas zvanu, gimnāzijas kolektīvs mācību iestādes pagalmā svinīgi sagaidīja dienas gaviņiekus – četrdesmit vienu gimnāzijas 12.klašu un četrdesmit 9.klašu absolventus, kā arī viņu audzinātājus: Mudīti Stepanovu, Āritu Andrejevu, Ludmilu Uglovsku, Kirilu Loginu un Evu Zučiku-Kuzņecovu.

Atskatoties uz mācību gada laikā paveikto un sveicīto topošos absolventus ar skolas gaitu noslēgumu, gimnāzistus uzrunāja mācību iestādes direktore Kristīne Lele: "Aizvadīts vēl viens mācību gads, kas bijis pilns jaunu atklāsmju, izaicinājumu un piedzīvojumu. Mani dara lepnu jūsu iekdienas mācību sasniegumi, augstā motivācija mācīties un iesaistīties skolas dzīvē, izkoptie talanti un sasniegumi konkursos un olimpiādēs. Saku jums paldies par centību un neatlaidību, laužot ceļu zināšanu kalnā. Īpaši paldies vecākiem par atbalstu, skolotājiem – par nesavīgo darbu, pacietību un prasmi iemācīt, tehniskajiem darbiniekiem – par tīru un sakoptu skolas vidi. Lai saulaina, piedzīvojumiem bagāta vasara!"

Pasākuma turpinājumā svinīgā karogu apmaiņas ceremonijā 'divpadsmītie' nodeva gimnāzijas karogu saviem pēctečiem – 11.klases skolēniem, kuru uzdevums kā vecākajiem būs turpmāk godam nest Balvu Valsts gimnāzijas vārdu. Savukārt 'viendadītie' pasniedza topošajiem absolventiem Latvijas valsts karogu, vēlot ar saviem turpmākajiem sasniegumiem nest tālāk – Latvijā un pasaulē – Balvu Valsts gimnāzijas vērtības – cieņu, mērķtiecību, atbildību un spēju sadarboties.

Pasākuma laikā skolas kolektīvs teica paldies vārdus skolēnu

Stāda atmiņu rozes. Viena no skaistākajām gimnāzijas topošo absolventu tradīcijām ir rožu stādīšana pie savas skolas.

Nodod stafeti. Karogu ceremonijā 12.klases skolēni svinīgi pasniedza gimnāzijas karogu saviem pēctečiem – 11. klases audzēkņiem.

pašpārvaldes prezidente – 12.klases audzēknei Laurai Jeromānei, kura sniegusi nenovērtējamu ieguldījumu ģimnāzistu iekdienas pilnveidošanā. "Esmu jums ļoti pateicīga, ka divus gadus vieta, kur man no skaistuma iesāpējās sirds, bija skolēnu pašpārvalde, kur visi tecējām kā čaklas bitītes, lai uzlabotu skolas dzīvi, padarot to aizraujošāku un neparastāku. Īpašu paldies saku savai pašpārvaldes komandai un pašpārvaldes "māmiņai" Dainai Mediniecei par sniegtu atbalstu, kā arī skolas vadībai, skolotājiem, kuri bija klāt gan grūtos, gan prieka brižos. Saku paldies tehniskajiem darbiniekiem par sadarbību divu gadu garumā. Īpaši sveiciens 12.klašu skolēniem un audzinātājiem, jo likāt noticēt saviem spēkiem un vienmēr mani atbalstījāt. Novēlu, lai Balvu Valsts gimnāzija ir tā skola, kurā jaunieši atgriežoties varētu teikt, ka šis bija un ir mūsu otrs mājas!" vēlēja L.Jeromāne.

Pasākuma dalībnieki ar aplausiem sagaidīja jaunievēlēto skolēnu pašpārvaldes prezidenti Nadīnu Līvu Loginu, kura nodeva svinīgo pašpārvaldes prezidentes zvērestu. Savukārt direktore vietniece audzināšanas darbā D.Mediniece jaunajai skolēnu pašpārvaldes vadītāji vēlēja, lai priekšvēlēšanu programmā minētās idejas pārtop par mērķiem un tie īstenojas!

Jaukas uzrunas topošajiem absolventiem bija sagatavojuši jaunāki skolasbiedri. 7.klases audzēkņi kopā ar skolotāju Aiju Dvinskai viņiem veltīja Leontīnes Apšenieces dzejas kompozīciju, aicinot atgriezties bērnības plāvās. Laba vēlējumus nu jau bijušajiem skolasbiedriem teica arī 11.klašu skolēni. Savukārt Katrīna Zelča un Guntra Gibala viņiem dāvāja dziesmu "Mums pieder tik daudz". Pasniedzot skaistus ziedu grozus, siltus paldies vārdus pedagoģiem, tehniskajiem darbiniekiem un skolasbiedriem teica 12. un 9.klašu absolventi.

Pēc svinīgajām uzrunām, dodoties caur aplausu aleju, 12.klašu skolēni turpināja brīnišķīgo gimnāzijas tradīciju, pie skolas iestādot vairākus rožu stādus. Noslēgumā visi devās uz pēdējo šī mācību gada klases stundu, kurā visi kopā atskatījās uz aizvadītājā mācību gadā sasniegto, kā arī, baudot svētku klinēri, dalījās atmiņās par jaukākajiem skolas gadu notikumiem.

Atvadās. Skolēnu pašpārvaldes dalībnieki un viņu "māmiņa" Daina Mediniece sirsniņi atvadījās no iepriekšējās pašpārvaldes prezidentes L.Jeromānes, kuru skolēni bija ļoti iemīlojuši par viņas pašaizlīdzību, enerģiju un optimismu.

Kā vērtējat kārtējās domstarpības starp pedagojiem un Izglītības ministriju?
Viedokli

Virziens viens, bet ainavu redz atšķirīgu

LILITA BUKOVSKA-POLE, LIZDA Balvu novada arodorganizācijas priekšsēdētāja

Kā vērtēju kārtējās domstarpības starp pedagojiem un Izglītības ministriju? Sarūgtina tas, ka Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) neieklausās pedagogos un nesadzīrībā ar pedagogu vajadzības saistībā ar pedagogu darba složu turpmāko balansēšanu. Šķiet, ka skatāmies vienā virzienā, bet diemžēl redzam atšķirīgu ainavu. Iespējams, tāpēc ka IZM strādā cilvēki, kuriem reāli nav nekāda sakara ar skolu, kuri nav strādājuši izglītības iestādēs un nav izbaudījuši *uz savas ādas*, kā ir būt skolotājam ikdienā. Apbēdina fakts, ka teiciens 'vīrs un vārds' mūsu IZM ierēdņiem ir svešs un nozīmē pilnīgi NEKO. Dotie solijumi paliek tikai kā izteikti tukši vārdi, kas izkūp gaisā. Vēl jo vairāk – IZM piedāvā kārtējo reformu, kas situāciju ar pārlodzi un izdegšanu tikai pasliktinās. Klusēt? Māt ar galvu vai teikt paldies IZM, ka kārtējo reizi mūs *uzmet*? Nē, tādēļ, pateicoties LIZDA, kas iestājas par pedagojiem, skāļ tiek pausts viedoklis un atgādināts par vienošanos – ieviest pedagojiem labvēlīgākus darba slodzes veidošanas principus.

Piketa mērķis bija panākt, lai tiktu turpināts darbs pie pedagogu darba slodzes balansēšanas visām pedagogu grupām. Tas nozīmē,

ka pedagojiem samazinātu kontaktstundu skaitu, paredzot vairāk laika citiem pienākumiem. Pateicoties piketam un LIZDA padomes pārstāvju, biroja kolēgu drosmei, notika sarunas ar IZM, Ministru prezidentes deleģēto pārstāvi. Galvenais, ko panācām piketā, ir tas, ka no 2025.gada 1.septembra netiks palielināts mācību stundu skaits no 26 kontaktstundām uz 30, ja darba slodze nedēļā ir 40 stundas. Patikami, ka IZM iecere palielināt maksimālo mācību stundu skaitu uz 30 kontaktstundām ir apturēta. Tas ir, ja skolotājs strādā 40 stundas, tad viņa maksimāla slodze ir 26 mācību stundas. Vienojoties ar izglītības iestādes vadītāju un dodot savu piekrišanu, pedagogs var piekrist ķēdēt lielāku mācību stundu skaitu. Piketā tika arī panākts nesamazināt kopējo laiku citiem pienākumiem, starpbrīži tiks iekļauti darba laikā, citos pienākumos. Kopā ar sadarbības partneriem tika panākts, ka no 2024.gada 1.septembra darba slodze tiks balansēta sporta treneriem, profesionālās ievirzes un interešu izglītības pedagojiem, jo iepriekš netika piešķirts atbilstošs finansējums, lai to izdarītu.

Diemžēl visu to, ko velejāmies panākt, mums neizdevās, respektīvi, slodžu balansēšanu visām pedagogu grupām. 2023.gada 1.septembrī tika uzsākta slodžu balansēšana, kas bija jāturpina arī no 2024.gada 1.septembra, bet IZM atsakās to darīt. Neskatoties ne uz LIZDA un citu organizāciju pētījumiem, ne uz pedagogu viedokli par to, ka skolotājs ir *izdedzis*, pārstrādājis un ka ir nepieciešama slodžu balansēšana. Nepanācām papildus finansējumu, jo ministrija nekādā veidā nepiekāpās, argumentējot, ka turpmākās slodzes nav jābalansē, jo šobrīd jau viss sabalansēts optimālā līmenī. Kā arī fiskālā disciplīna... Finanšu ministra Ašeradena izteikumi par to, ka valstīj šobrīd nav tādu līdzekļu, lai turpinātu skolotājiem balansēt slodzi.

Daudzi jautā, vai ir normāli, ka pedagojiem jāiziet ielās, lai kaut ko nolemtu? Protams, nē. Salīdzinot ar citām valstīm, latviešu tauta ir samērā mierīmīga, pacietīga, samierīnās ar notiekošo un savu neapmierinātību lielākoties izsaka tikai vārdos, tādēļ iziešana ielās nepavisam mums nav raksturīga. Bet, ja pacietības mērs ir pilns, jo IZM ierēdnī ūkiet

no citas planētas un nesadzīrībā pedagogus, nesaredz reālo situāciju izglītības iestādēs, tad jāsper drastiskāks solis un jāatgādina, ka vienošanās un solijumi ir jāpilda. Precīzus vārdus par šo situāciju ir izteicis Latvijas prezidents Edgars Rinkēvičs, uzsverot, ka cilvēkiem ir tiesības protestēt un iestāties par savām tiesībām. Skeptiski noskaņotiem cilvēkiem un tiem, kuri izsaka negatīvas piezīmes par pedagogu aktivitātēm, varētu teikt, ja katras nozares darbiniekiem būtu tāda arodībība kā LIZDA, kas pārstāv, aizstāv un iestājas par izglītības iestāžu darbinieku tiesībām un interesēm, tad arī citās nozarēs būtu progress.

Arī pedagoji ir noguruši no cīņas par savām tiesībām. No vienas puses – nogurums, neticība IZM un valdībai, reizēm arī izmisums un neziņa par turpmāko. Bet no otras – prieks, ka mācību gads ir beidzies un priekšā ir vasara, kad varēs atgūt spēkus un piepildīties pozitīvām emocijām. Taču, neskatoties uz to, komunikācija ar valdību notiek. Komunicējam, bet tur ir līdzīgi kā ar IZM – nav patiesas izpratnes un lielas vēlmes no viņu puses sadzīdēt, saklausīt pedagogu vajadzības un rast kopējo risinājumu. Šobrīd varētu teikt, ka valdība ir nostājusies tādā pozīcijā, ka izglītības nozarē finansējums ir pilnīgi pietiekams un ka papildus finansējums nav jāpiešķir, kamēr tiks ievests jauns finansēšanas modelis. Nauða seko skolas programmai. Ja runājam par Ministru prezidentes Siliņas izteikumiem piketā, tad, manuprāt, ar savu runu viņa ir pierādījusi, ka ne vienmēr diploms kabatā un ieņemamais amats norāda uz viedu cilvēku, kurš ir spējīgs ciņpilni komunicēt un reāgēt adekvāti stresa situācijās.

Kā vispār mūsdienās ir būt par skolotāju? Mūsdieni skolotāju es raksturotu kā "supercilvēku", jo ikdienā bez mācību procesa ir jātiekt galā ar dažādām nereālām situācijām. Skolotājs nav tikai cilvēks, kurš māca, vada mācību procesu, motivē un iedvesmo, bet ietver sevī arī citas profesijas. Pedagogs ir psihologs, sociālais darbinieks, medmāsa un arī policists. Skolotāji vienmēr ir kustībā un par rutīnu var neuztraukties, jo tā šajā profesijā ir sveša lieta. Ik diena, kuru skolotājs pavada skolā, ir citādāka – gaidāmie noti-

kumi un dienas gaita ir neprognozējama, gluži tāpat kā ikviens skolēns. Dzīve un apstākļi visapkārt attīstās strauji, līdz ar tiem mainās arī bērni un jaunieši, tādēļ skolotājam jābūt tam, kurš mainās līdzi – ir jābūt elastīgam, atvērtam jauninājumiem un ar stabīlu nervu sistēmu. Vienīgā lieta, kas mani personīgi kaitina, ir tas, ka sabiedrībā tiek uzsvērts, ka skolotāju profesija ir misija. Tas nozīmē, ka pāri visam ir mīlestība pret bērniem, pret to, ko tu dari, reizēm pat liekot skolas vajadzības augstāk par personiskajām. Pret šo esmu skeptiska, jo par misijas darbu ir jābūt arī adekvātam atalgojumam, nevis situācijai, kad skolotājam ir jāiegulda savi līdzekļi, lai varētu notikt kompetencēs balstīts mācību process.

Esot skolotājam, mūsdienās jārēķinās ar skolēnu visatļautību skolā. Visās skolās ir noteikumi, par kuriem skolēni ir informēti, bet diemžēl noteikumi nestādā, jo ne visi gatavi tos ievērot. Apziņa, ka noteikumi nav jāievēro, visticamāk, nāk no mājām. Tas izteiktais cieņas trūkums pret pedagogu, kas ir daļā bērnu, lai kā vecākiem nepatiktu to dzirdēt, arī radies ģimenē. Ja pieaugašais nav bijis respektējams mājās, nebūs respekte arī skolā.

Ja kādreiz skolēni redzēja skolotāju kā autoritāti, pašlaik tā ir pamatīgi kritusies, jo bērni, it īpaši mājās, klausās vecāku teikto par skolu, kas pašam bērnam nerada cieņu pret pedagogu, jo tās arī nav vecākiem. Jārēķinās arī ar sabiedrības divkosīgo attieksmi pret mācību procesu skolā. Nereti ir vecāki, kuri kritizē visu skolā notiekošo, traucē pedagogu darbu, apšaubot to kompetenci. Pozitīvi, ja vecāki iesaistās, kad pedagogs uz to mudina, bet apbedīna, ja vecāks nāk uz skolu ar domu pamācīt skolotāju strādāt un pakritīzēt skolotāju kā personību.

Vēl viens fakts, ar ko jārēķinās, ir skolotāja profesijas prestižs. Manuprāt, to var palielināt ne tikai ar konkurētspējīgu atalgojumu, bet arī ar iespēju skolotājam doties izdienas pensijā, lai ne tikai uzlabotu izglītības kvalitāti, piesaistot jaunus pedagogus, bet arī sniegtu šādā veidā novērtējumu pedagogam, kurš jau vairākus gadus desmitus strādājis ikdienā, saskaroties ar dažādām stresa situācijām.

Kam vara, tam taisnība

INĀRA NIKULĪNA, pensionētā skolotāja

Ne streiku, ne protesta akciju piekritēja neesmu. Kāda nozīme streikot, ja notiks viss tā, kā valdošie lems? Kam vara, tam taisnība – pie tā Latvijas sabiedrība jau ir pieradināta.

Pēdējā laikā aizvien vairāk redzam, ka pat joti augsta ranga amatpersonas, demonstrējot savu pārākumu, nekautrējas ciniski izturēties pret tiem, kuri meklē taisnību: "Lai suņi rej, karavāna tik un tā ies uz priekšu!" Man nav pieņemamas arī skolotāju protesta akcijas, kur, ja ne tieši, tad pastarpināti tiek iesaistīti arī bērni. Streiku piesaukšana pedagogu vidē jau kļūst smiekliga. Skolotājs tiek nostādīts kā ķīlnieks.

Ja amatpersonas nevar vienoties, neprot atrast saprātīgu kompromisu, tad jāatlāstīj amati un jādod vieta tiem, kuri spēs vienoties. Tas sakāms arī par IZM vadības un pedagogu arodībības ķīvēšanos. Cik ilgi jautājumu par pedagogu darba slodzes sabalansēšanu var vārtīt kā tādu karstu kartupeli? Jau pirms gada notikušajā streikā it kā tika panākta vienošanās gan par skolotāju darba algas pārīstāšanas grafiku, kas, cik saprotu, arī tiek pildīts, gan iezīmēts darba slodžu sabalansēšanas modelis. Gada laikā viss atkal tiek sagriezts ar kājām gaisā. Tieki mainīta darba likme no 36 uz 40 stundām, izmainīta proporcija starp kontaktstundām un pārējo

atmaksāto pienākumu veikšanu uz 50:50, kaut kādi mistiski pārrēķini tiek piedāvāti starp akadēmiskajām un astronomiskajām stundām. Citiem vārdiem sakot, jo sarežģītāk, jo iespāidīgāk!

Tas, ka skolotāji savā profesijā *izdeg*, nav jaunums. Patiesām, ķēdēt vienā prasības, kādas tiek uzstādītas priekšmeta skolotājam, audzinātājam, atbalsta personālam, nav jābrīnās, ka viņi, īpaši jaunāka gadagājuma speciālisti, lūko pēc pateicīgāka darba un skolu atstāj. Lai arī atalgojums pakāpeniski tiek palielināts, mazajās lauku skolās tas būtiski atšķiras. Var tikai apbrīnot lauku skolu direktorū par radošumu, ar kādu viņi meklē celus, lai saglabātu gan skolu, gan skolotājus! Tieki plānots, ka turpmāk nauda sekos nevis skolēnam, bet programmām skolā. Skaidrs, ka ar salīdzinoši nelielu skolēnu skaitu skolā vairākas programmas realizēt nebūs iespējams. Scenārijs viens – mazo skolu likvidācija! IZM uzsver pašvaldību lomas palielināšanu skolu tikla optimizēšanā, taču ko var palīdzēt pašvaldība, kura pati balansē uz bankrota robežas?

Nereti sabiedrībā tiek pausta viedoklis, ka skolotājiem jau nu gan nav par ko gausties – algas labas, divus mēnešus garš atvaiņinājums, turklāt vasarā, darba apstākļi labi un vēl citi *labumi*. Ja jau tik labi, tad diezin kāpēc šo profesiju jaunieši neizvēlas? Manuprāt, tieši neadekvātās prasības skolotājam no izglītības politikas veidotājiem valstī, kā arī skolēnu un viņu vecāku aizvien pieaugošās prasības skolotājam ir novēdušas pie tā, ka šī profesija nav iecienīta skolu absolventu vidū. Varbūt, ja skolotāja alga būtu divreiz lielākā nekā tam ierēdnim, kurš mēnešiem un gadiem ilgi gudro, kā ieviest jauno mācību saturu, jauno skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanas sistēmu, kā *izdevīgi* sabalansēt pedagogu slodzi un citus jauninājumus, iespējams, būtu arī motivācija jaunajiem cilvēkiem izvēlēties bezgala grūto, bet skaisto skolotāja profesiju. Taču, ja par savām tiesībām skolotājam ar plakātu rokās jāiziet piketā, streikā vai kādā citā protesta akcijā, tas ir apkaunojums, pazemojums, necieņa pret profesiju, bez kurās iztikt nevar neviens. Varas mainās, taisnība katram sava, bet patiesība viena – kāds skolotājs, tādi skolēni, tāda sabiedrība.

Viedokļus uzsklausīja S.Karavočika

Īsumā

Pārsegs pasargā no odiem

Sociālo tīklu vietnes "Facebook" grupā "Latvijas zilāgovs" ir ievietota fotogrāfija ar Latvijas zilās (LZ) šķirnes govi, kas apklāta ar pārklāju. Lai pārliecinātos, ka govij, tā teikt, mētelis uzvilkts, lai pasargātu no odiem, sazinājāmies ar fotogrāfijas autori Daci, kura dzīvo Tērvetes pusē. Sarunā viņa atzina, ka pārklāju tiešām uzlikusi govij, lai vismaz kaut kā mazinātu odu uzbrukumu mājlopiem: "Šogad neprātīgi daudz odu. Vakarpusē, kad odu sarodas vēl vairāk, uzsedzu gotinai telts materiāla pārsegū. Labāk, protams, būtu kāds gultas pārsegs, kas ir pēc iespējas no dabīgāka materiāla un bieza auduma, lai odi nespēj tikt klāt mājdzīvniekiem. Ieteiktu lauksaimniekiem pie pārsega piešūt klijpus vai iestrādāt kādu citu aizdari, lai asinssūcēji netiek arī pie govs vēdera. Kaut kā jau ar odiem jācīnās." Dace arī atklāja, ka tādu pretodu līdzekli, kas būtu efektīvs, nav izdevies atrast, kā arī piebildā, ka govs mierigi ļāva uzlikt pārsegū, jo, iespējams, saprata, ka viņai cēsas palidzēt.

Aicina piedalīties fotokonkursā

Latvijas Biškopības biedrība (LBB) aicina piedalīties fotokonkursā "Nokēr bišu spietu". Fotogrāfijas, kurās fiksēts bišu spiets, gaidīs līdz jūnija beigām. Fotokonkursam iesniegtos darbus vērtēs un laureātus noteiks konkursa žūrija. Konkursa darbu vērtēšanā noteikti trīs kritēriji: fotogrāfiju mākslinieciskā oriģinalitāte; tehniskā izpildījuma kvalitāte; fotogrāfa individuālais redzējums. Viens dalībnieks drīkst iesūtīt līdz 3 dažādām fotogrāfijām, pievienojot autora vārdu, uzvārdu, tāluņa numuru un fotogrāfijas nosaukumu. Fotogrāfijas jāiesūta elektroniski e-pastā: strops@strops.lv, ar norādi "Nokēr bišu spietu". Iesūtitos darbus publicē sociālo tīklu Latvijas Biškopības biedrības profilos, konkursa laureātiem būs balvas. Sīkāk par fotokonkursu var uzzināt LBB mājaslapā ("strops.lv").

Aicina saudzēt dzīvniekus

Laukos drīz sāksies intensīva zālāju plāušana un lopbarības sagatavošana, tāpēc Zemkopības ministrija aicina atcerēties par zālājos mītošajām daudzām savvajās dzīvnieku sugām, kas, sākot jau no maija vidus, ir visvairāk pakļautas riskam iekļūt plāušanas mehānismos.

Visapdraudētākie ir stirnu mazuļi, kuri dzimst maija beigās un jūnija sākumā. Apdraudēti ir arī zaķi, uz zemes ligzdojoši putni – griezes u.c., kā arī abinieki, rāpuļi un citi sīkie zīditāji. Tā kā dzirdot troksni vai sajutot draudus, pieaugušie dzīvnieki un to mazuļi nereti cēsas netālu paslēpties, garajā zālē plāvēja operators tos var savlaikus nepamanīt.

Lai pasargātu dzīvnieku un putnu mazuļus no ieklūšanas plaujmašīnās, būtiski atcerēties pareizas plāušanas paņēmienus – no lauka vidus uz malām vai no vienas lauka malas uz otru (virzienā uz mežu). Tas stirnu mazuļiem un citiem dzīvniekiem dos vairāk laika paglābties no plāušanas tehnikas.

Ogas audzē bioloģiski Zemenes jau gatavojas

Jūnija saulainajās dienās mūspuses dārzos pamazām sārtojas ilgi gaidītās un vitamīniem bagātās ogas – zemenes.

Baltinavas pagasta Dupurovas ciemā, Obeļovas ezera krastā, zemenes audzē jauna ģimene – INETA un MODRIS kopā ar diviem dēliem. Ogas kopš 2019.gada ir bioloģiski sertificētas. "Izvēlējāmies saimnieket laukos. Audzējam gan agrās, gan vēlās zemeņu šķirnes viena hektāra platībā – 'Allegro', 'Asia', 'Sonata', 'Polka', 'Fenella', 'Malwina'. Bioloģiskā saimniekošana ir diezgan sarežģīta, jo ražu ietekmē kaitēkļi un slimības, cīņa ar tiem ir smaga. Šajā pavasarī gaidāmo ražu slikti ietekmēja lielā salna, nosaldējot pirmos ziedus un pumpurus, kam sekoja karstums un sausums. Domājam, ka šī sezona būs īsāka nekā parasti. Apsegtajās zemeņu grēdās jau sāk gatavoties pirmās ogas, pagaidām zemeņu pietiek vien pašu ģimenes galdam," stāsta Ineta. Zemenes viņu mājās labāk garšo svaigā veidā, arī ziemaī blenderē svaigas ogas, vāra ievārījumu un gatavo kompotu.

Agrā šķirne. 'Allegro' šķirnes ogas jau pamazām sārtojas, drīz šīs un citu šķirņu zemenes varēs iepriecināt ne tikai pašus saimniekus, bet arī citus interesentus, kuriem garšo veselīgās un bioloģiski audzētās sārtvaidzes. Darbs pie zemenēm sākas agri pavasarī un beidzas vēlu rudenī pēc stīgu nogriešanas. Saimniecībā strādā visa ģimene, darbos iesaistot arī bērnus.

Foto - no personīgā arhīva

Cīnās ar kaitēkļiem

Apdraud kartupeļu ražu

Vairums lauksaimnieku, kuri audzē kartupeļus, jau uz kartupeļu lakstiemi pamanījuši kaitēkļus – kolorado vaboles.

Apmeklējot vienu no dārkopības veikalā Balvos, pārdevēja neslēpj: "Šogad laukos kolorado vabolu ir liela jūra. Vairākas dienas pircēji to vien prasa, kā līdzekli pret šiem kaitēkļiem." Sociālo tīklu vietnē "Facebook" ZANE CIRCENE no Šķībēnu pagasta atklāj: "Šodien, apejot kāpostu vagu, pamanīju kolorado vaboli uz kartupeļu laksta, nobīnījos un nodomāju: ātri pāriešu savas vadziņas, un būs gatavs, bet te tev nu bija – gandrīz divas stundas dārzā, un litra spainītis puspilns ar vabolēm. Viņas ir visur un pat oliņas jau piedējušas. Ar šo varu jums silti ieteikt apstaigāt savas kartupeļu vadziņas, ja laksti ir izlīduši, aplūkot, jo pat uz mazākā laksta, kas ir 1,5cm liels, vaboles var atrast." Taujāta, vai lietos kādu ķīmiju, Zane atteic, ka viņu saimniecībā nav daudz kartupeļu, tāpēc turpinās lasīt vaboles ar rokām.

GUNTA UPĒTE no Briežuciema pagasta stāsta, ka kolorado vabolu apkarošanā izmanto arī netradicionālās metodes: "Esam jaukuši sinepju pulveri kopā ar etiki, taču nekāda rezultāta. Efektīvi ir tikai insekticidi, kurus nevar lietot bioloģiskajās saimniecībās. Īsti nepalīdz arī lauku maiņa, jo kartupeļus vienā laukā var stādīt reizi trijos gados. Kolorado vabole pārlido no viena lauka uz otru. Šogad vaboles redzējām pat sienā plāvā. Vēl kartupeļi nav iestādīti un izlīduši, bet laukā jau sēž vaboles. Esam novērojuši, ka vabolēm labāk garšo pārtikas kartupeļu lapas. Pagājušajā pavasarī iegādājāmies un iestādījām šķirni 'Solist', kuru ātri noēda *pa tīro*, palika tikai kāti. Blakus auga 'Laura' un 'Belarosa', tos ēda mazāk, bet cietes kartupeļus – vēl krietni mazāk. Kā sāk kartupeļi ziedēt, tā vabolēm laikam vairs tik labi negaršo lapas. Viens zemnieks stāstīja, ka ar vagošanu cēsas nokratīt vaboles." Gunta secina, ka šogad laikam būs īpaši labvēlīgs gads kolorado vabolēm.

Balveniete ILGA MELNE, runājot par kartupeļu lapgraužiem, atklāj: "Vaboles dārzā jau pamanīju. Sākumā mēs tās nolasām, bet vēlāk, kad parādījušies riņģie kāpuri, indējam. Ir iegādāta laba inde no lauku kooperatīva, kuru nevar nopirkt veikalā, pietiek reizi uzšpricēt, un tupeņi ir glābti!"

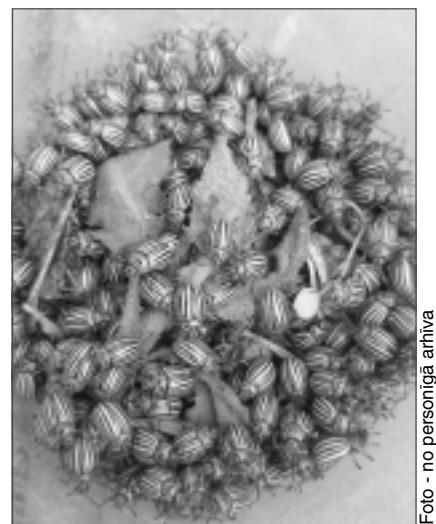
Savukārt AINA KORKLA no Krišjānu pagasta cīņā ar kaitēkļiem izvēlējusies pavisam citu metodi: "Tieši tāpēc, ka man cīņa ar šīm supervabolēm vienmēr ir nesekmīga, šogad izlēmu kartupeļus neaudzēt."

AGRITA PROLE no Bērzpils pagasta dalās savā pieredzē: "Mūsu vienīgā metode ir nolasīt, turklāt darīt to regulāri līdz

Kolorado vabole.
Dārzos, kur vēl tikko dīgst kartupeļi, lapgrauzis jau klāt. Katrs dārzenē audzētājs cīnās ar kaitēkļiem, kā māk: citi izmanto skuju vai nātru

Foto - A.Socka
ekstraktu, citi lasa ar rokām, citi gatavo sodas un etiķa šķidumu, lej uz lapām Coca-coli vai miglo ar kādu no insekticīdiem.

Kartupeļu kaitnieki.
Vaboles pārziemo augsnē, parasti 30–35 centimetrus dziļi, nereti pat metra dziļumā. Izlido tās parasti maijā vai jūnijā un tad naski dēj olas lapu apakšpusē.

Foto - no personīgā arhīva
kartupeļu ziedēšanai. Šogad pirmo kolorado vaboli nospiedu siltumnīcā, kad vēl kartupeļi nebija iestādīti."

IEVA KOŠKINA no Rugāju pagasta atklāj, ka šogad vēl lapgrauži nav redzēti, bet pagājušajā gadā tos lasījuši spainīti katru dienu: "Nekad neesam lietojuši ķīmiju. Mēģinām pēc iespējas mainīt stādīšanas vietu. Agrāk, šķiet, tas strādāja – vabolu jaunā vietā bija minimāli vai nebija nemaz. Ar katru gadu viņu paliek vairāk..."

Lappusi sagatavoja A.Socka

Balvu novada pašvaldībā izmaiņas deputātu sastāvā

Paziņo par deputāta mandāta nolikšanu

Sanita Karavočika

29.maijā ALDIS BUKŠS Balvu novada domes priekšsēdētājam Sergejam Maksimovam iesniedza iesniegumu par deputāta mandāta nolikšanu. Viņa vietā stāsies un deputāta pienākumus turpinās pildit partijas biedrs Jānis Auziņš no Kubuliem.

Kas kļuva ar iemeslu nolikt deputāta mandātu tieši šobrīd?

– Mana sirds joprojām pieder Balvu novadam un "JKP Jaunajai konservatīvajai partijai". Šobrīd tomēr lielu daļu laika pavadu Rīgā, kur ir mana ģimene, darbs un mācības augstskolā, kuru nākamgad vēlos absolvēt. Mana vecākā meita 1.septembrī sāks mācīties 1.klasē, un logistika manā ģimenē, kas jau līdz šim nav bijusi vienkārša, kļūst vēl sarežģītāka. Apzinos, ka domes darbam tuvākā gada laikā nevarēšu veltīt pietiekami daudz laika, lai būtu pats ar sevi apmierināts. It sevišķi apstākļos, kad rūpīgi jāseko līdzi Balvu novada vadības bieži vien savdabīgajiem lēmumiem. Uzskatu, ka pie šiem apstākļiem manā vietā daudz labāk darboties un pildīt deputāta pienākumus varēs Jānis Auziņš, kurš ir ne tikai godprātīgs, zinošs, pieredzējis cilvēks un uzņēmējs, bet arī ikdienā dzīvo Balvu novadā. Līdz ar to varēs ātrāk un labāk reaģēt uz notikumiem.

Lēmums tika pieņemts spontāni jeb tas tika pārdomāts un izsvērts?

– Varu pavisam droši pateikt, ka šis lēmums tika daudzas reizes pārdomāts un apdomāts, bet uzskatu, ka pašreizējā situācijā tā ir pareizākā rīcība. Jā, pārdomas par aiziešanu man bija jau 2023.gada sākumā, kad beidzu darbu Tieslietu ministrijā. Toreiz bija izvēle – saņemt bezdarbnieka pabalstu vai turpināt darboties kā domes deputātam, jo, saskaņā ar likumu, abus apvienot nevar. Izvēlējos turpināt darboties deputāta amatā, neskatoties uz to, ka, būdams bezdarbnieks, astoņu mēnešu laikā saņemtu 4-5 reizes vairāk nekā gada laikā saņēmu Balvu novada domē. Izvēlējos palikt deputāta amatā, jo nekandidēju pašlabuma dēļ, bet gan tāpēc, ka redzēju veidus, kā palīdzēt novadam attīstīties. Taču es nenācu uz novada domi, lai, vienkārši klusējot, cilātu roku. Mans mērķis bija censties realizēt savas idejas. Jau no pašā sākuma tas nebija vienkārši, jo no sava saraksta biju viens deputāts, bet šobrīd, kad ir pavisam skaidrs, ka iebilstu veidam, kā novada domes vadība darbojas, tas ir gandrīz neiespējami. To pierāda daudzi balsojumi, kad tieku ignorēts. Kā, piemēram, dome neieklausījās manā aicinājumā šobrīd nesteigties ar jaunu aizņēmuma nēmšanu Baltinavas tiesas nama atjaunošanas projektam 700 tūkstošu eiro apmērā (projekta apstiprināšanas gadījumā vairāk nekā 300 tūkstoši eiro būtu jāsedz no pašvaldības nodokļu maksātāju naudas). Toties atrast naudu gājēju ietves izbūvei pie Baltinavas vidusskolas, kaut vai bīstamākajā posmā, nevar. Vai, piemēram, pagājušajā domes sēdē 23.maijā, kad deputāti neatbalstīja manu priekšlikumu par to, ka domes priekšsēdētājam līdz 1. augustam būtu domes sēdē jāsniedz skaidrojums par pamatojumu Balvu novada pašvaldības tēriņiem 2022. un 2023.gadā, istenojot iepirkumus Balvu pilsētas stadiona futbola laukuma pārbūvei, tai skaitā –

Fakti

- ◆ Aldis Bukšs apvienotā Balvu novada domē tika ievelēts 2021.gada pašvaldību vēlēšanās, kurās JKP saņēma 7,64% balsu, tādējādi iegūstot vienu deputāta mandātu. 14.Saeimas vēlēšanās 2022.gada 1.oktobrī JKP (tobrīd – "Konservatīvie") Balvu novadā ieguva 9,94% vēlētāju balsu, kas bija augstākais JKP rezultāts Latvijā kopumā.

- ◆ Balvu pašvaldības budžeta pieņemšanas sēdes laikā 2024.gada 25.janvārī deputāts Aldis Bukšs aicināja domes priekšsēdētāju Sergeju Maksimovu ("Latgales partija") uzņemties atbildību par smago finansiālo situāciju, kādā novads nonācis, un atkāpties no amata, vienlaikus aicinot vadošo "Latgales partiju" nominēt citu priekšsēdētāja amata kandidātu.

- ◆ Balvu pašvaldības domē ir 15 deputāti, no kuriem septini ievelēti no "Latgales partijas", tai skaitā domes priekšsēdētājs S.Maksimovs, trīs – no Latvijas Zemnieku savienības, tai skaitā domes priekšsēdētāja vietniece Sandra Kapteine, divi – no Latvijas Zaļās partijas, pa vienam – no "Saskaņas", NA/TB/LNNK un "JKP Jaunās konservatīvās partijas".

projektēšanu.

Vai nebaidāties, ka lēmums nolikt deputāta mandātu var tik traktēts kā bēgšana no grimstoša kuģa?

– Jebkurā gadījumā nelabvēlī kaut ko mēlos neatkarīgi no tā, kādu lēmumu būtu pieņemis. Tāpat, kā tas bija, kad pieņēmu lēmumu par kandidēšanu pašvaldības vēlēšanās, vai tad, kad gada sākumā aicināju domes priekšsēdētāju uzņemties atbildību un atkāpties no novada domes priekšsēdētāja amata. Diemžēl ar šādām valodām jārēķinās, ja iestājies par kaut ko, kam tici. Tas nav patīkami, bet pie tā esmu pieradis, var teikt, jau kopš bērnības. Šajā gadījumā es ticu, ka novadu varētu vadīt daudz labāk.

Kopš Jūsu ievēlēšanas Balvu novada pašvaldības deputāta amatā pagājuši jau trīs gadi. Kā vērtējat savu darbu šajā laikā?

– Neskatoties uz to, ka esmu bijis tikai viens no piecpadsmit deputātiem, trīs gadu laikā kopš ievēlēšanas izdevies pavirzīt uz priekšu virknī iniciatīvu. Sācot no nacionālo partizānu nometnes Stompakos nozīmes aktualizācijas, programmas peldēšanas prasmju apguvei ieviešanas visiem novada 5-7 gadus veciem bērniem, līdz pat tādu kritisku jautājumu aktualizācijai kā pierobežas drošība, ceļu un dzīvojamā fonda stāvoklis un divainības atsevišķu pašvaldības realizēto projektu īstenošanā. Esmu pārliecināts, – ja nebūtu manu iebildumu, Balvu novadā atalgojumu no pašvaldības budžeta maksātu nevis vienam domes priekšsēdētāja vietniekam, bet diviem vai pat trīs. Tas nozīmē, ka gadā tērētu nevis aptuveni 30 000 euro, kā šobrīd, maksājot atalgojumu Sandrai Kapteinai, bet varbūt pat 60 000 – 90 000 euro. Toreiz pēc jaunās domes ievēlēšanas bija deputāti, kas centās mani pierunāt atkāpties no savas pozīcijas, ka var būt tikai viens vietnieks. Taču es nepiekritu, un man prieks, ka domes priekšsēdētājs mani ieklausījās. Ticu, ka arī tādā veidā man izdevās palīdzēt novadam par šiem trīs gadiem ietaupīt vismaz 100 000 euro.

Kas ir tas, kas bija iecerēts un neizdarīts?

– Virkne priekšlikumu tā arī nogūlušies domes atvilktnēs. Gan par intensīvāku darbu saistībā ar mājokļu politiku, gan ceļiem, gan bērnu laukumiem un citi. Cik man zināms, tikko apturēts Briežuciema-Baltinava ceļa atjaunošanas projekts. Par to man zēl. Arī Stompaku nometnes attīstība varēja būt straujāka un kvalitatīvāka. Virkne priekšlikumu nav sasniegusi dzirdīgas ausis ministrijas, piemēram, par bruņoto spēku klātbūtnes stiprināšanu novadā vai valsts nozīmes ceļu atjaunošanu. Vienlaikus gribu pateikt, ka tas, ka vairs nebūšu deputāts, nenozīmē, ka esmu atteicies no lietām, par kurām esmu iestājies. Jo te ir manas mājas. Un aicinu arī citus, kuri tie šiem mērķiem, apvienoties ap mums, lai panāktu rezultātu.

Būdams novada domes deputāts, daudzus jautājumus neatbalstījāt un balsojāt 'pret'.

– Tā tiešām bija. Esmu pārliecināts, – ja nebūtu manu aktivitāšu, pašvaldības saistības šobrīd būtu vēl lielākas. Piemēram, 2023.gada sākumā pašvaldība bija gatava atkārtoti pārbūvēt 2021.gadā atklāto pilsētas stadiona futbola laukumu, kas pašvaldībai izmaksātu vēl vismaz 350 000 euro. Līguma noslēgšana ar iepirkuma uzvarētāju tika apturēta tikai pēc tam, kad JKP sāka uzdot jautājumus, kāpēc tas tiek darīts bez skaidra izvērtējuma, vai šāda atkārtota pārbūve tikko nodotam projektam patiešām ir nepieciešama un, ja jā, kas

Publicitātes foto

Šobrīd – pareizākais lēmums. Aldis BUKŠS atzīst, ka no deputāta pienākumu pildīšanas atvadās ar dalītām jūtām: "Tas nav vienkārši, bet, kā jau minēju, manuprāt, šobrīd tas ir pareizākais lēmums. Turklāt esmu drošs, ka Balvu novadā JKP turpinās uzturēt savu valstisko stāju ari turpmāk. Manā vietā nāk kubulietis Jānis Auziņš – zinošs un pieredzējis uzņēmējs un lauksaimnieks, kurš ir īsts Latvijas un Latgales patriots."

un kur tika pieļāvis kļūdas iepriekš, realizējot vairāk nekā miljona eiro vērto stadiona izbūvi? Te gan gribu piebilst, ka atbildes uz šiem jautājumiem nav saņemtas joprojām.

Strādājāt sasaukumā, kurā bieži nācās lemt par ļoti smagiem un nepopulāriem lēmumiem. Kurš no tiem šķiet vissmagākais?

– Protams, viissmagākie lēmumi bija par četru darba dienu nedēļu un skolu, bērnudārzu slēgšanu. Es nebūšu no tiem, kuri stāstīs, ka šos lēmumus pieņemt nevajadzēja. Situācija bija novesta līdz tādam līmenim, ka faktiski tas bija neizbēgami. Es tomēr balsoju 'pret' četrām dienām un atalgojuma samazināšanu nevis tāpēc, ka nesaprotu, – cita varianta šobrīd novadam faktiski nav, bet gan tāpēc, ka tas notiek tādā steigā, detalizēti neredzot, kā šī optimizācija izskatīsies. Vienlaikus esmu pārliecināts, ka no daudziem lēmumiem joprojām var izvairīties, ja domāšana un proaktīvā rīcība no vadības pusēs būtu daudz plašāka un arī objektīvāka. Tu vari cirst ar spēku, salaužot arī to, kas vēl var augt, un vari rūpīgi un pārdomāti nogriezt. Pēdējais prasa ilgāku laiku, līdz ar to arī laicīgāk jāsāk, nevis jātatstāj uz pēdējo brīdi.

Nemot vērā esošo situāciju, kādu prognozējat dzīvi Balvu novadā tuvāko gadu laikā? Kas iedzīvotājus sagaida?

– Ziemeļlatgale ir skaista vieta, kur dzīvot, un tā būs joprojām. Neskatoties uz visu, es ticu, ka tā attīstās. Esmu pārliecināts, ka mums joprojām ir iespēja izrauties no šīs krīzes un nostāties uz stingrām kājām, bet kopumā tas ir atkarīgs no mums pašiem.

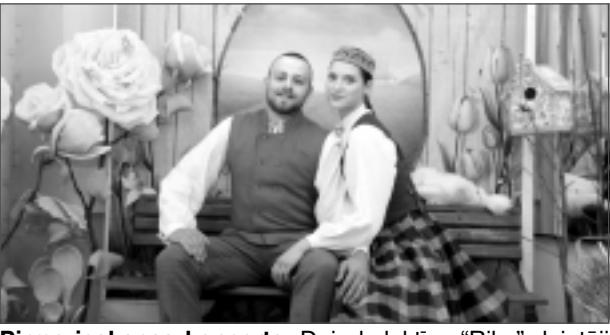

Publicitātes foto

Deputāta mandātu nolikušā Alda BUKŠA vietā visticamāk stāsies JĀNIS AUZIŅŠ (JKP), kurš līdz šim ir darbojies kā ZS "Liči" īpašnieks, Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības "Māršava" valdes priekšsēdētājs, Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas Balvu draudzes priekšnieks un JKP Balvu novada nodaļas vadītājs.

Jānis Auziņš teic: "Augsti vērtēju Alda paveikto JKP saraksta ideālu, solījumu un programmas īstenošanā. Latīņa ir uzstādīta augsta, tāpēc pēc labākās sirdsapziņas turpināšu mūsu komandas uzstādītos mērķus. Pašlaik situācija pašvaldībā ir sarežģīta, tāpēc manas prioritātes būs saistītas ar saimniecisko darbību, pārvaldību, kā arī nulles tolerance pret nelogiskiem un tuvredzīgiem lēmumiem."

*Sākums 1.lpp.

Pirms ieskaņas koncerta. Deju kolektīva "Rika" dejotāji Sigita Bērziņa un Deivids Bebins atklāja, ka ir pāris gan dejās, gan dzīvē. "Dzīvē grūtāk un sarežģītāk," viņa jokoja, steidzot nobildēties Balvu pansionātā.

Koncertu atklāj mājinieki. Pansionātā "Balvi" festivāla ieskaņu atklāja Balvu Kultūras un atpūtas centra vidējās paaudzes deju kolektīvs "Nebēda" (vadītājs Agris Veismanis).

"Piesitiens" Balvu pansionātā. Ieskaņas koncerta vadītāja Aija Putniņa, piesakot Viļakas Tautas nama vidējās paaudzes deju kolektīvu "Piesitiens" (vadītāja Gunta Grāmatiņa), uzsvēra, ka Viļakas deju augstākā vērtība ir savstarpējā cieņa un draudzība, tāpat kā mīlestība pret deju un neremdināms dejotprieks, ko viņi ir gatavi apliecināt ne tikai mēģinājumos un koncertos, bet arī citur: "Bet šis stāsts sevī ietver daudz vairāk – jaunus draugus, domubiedrus, jaunas emocijas un piedzīvojumus, balles un ballītes, ceļojumus, sportiskus pasākumus, iesvētiņas, deju svētkus, kopīgu svētku svinēšanu, latviskumu un daudzas citas labas lietas un notikumus."

Jelgavnieki. Šim kolektīvam 1978.gadā piešķira Tautas deju ansambļa "Diždancis" goda nosaukumu. Jau vairāk nekā 40 gadus "Diždancis" ir starp labākajiem Jelgavas un Latvijas A grupas deju kolektīviem, kas regulāri piedalās dažādos vietēja un starptautiska mēroga koncertos, festivālos un citos ar deju saistītos pasākumos. "Diždanča" vadītāja Ieva Karelē spriež, ka dejotājiem vajadzīga stingra disciplīna: "Tomēr nepieciešams arī burkāns jeb mērkis, uz kuru tiekties."

Dēka turpinās. Viļakas Kultūras nama vidējās paaudzes kolektīvs "Dēka" (vadītāja Akvilina Jevstigņejeva) apliecināja, ka gatavi iesaistīties jebkurā dēkā.

Priecē studenti. Balvu Kultūras un atpūtas centra deju kolektīvā "Rika D" dejo studenti (vadītājs Agris Veismanis). Viņi apliecināja, ka joprojām ir uzticīgi savam dzīmtajam novadam.

Ciemiņi no Lietuvas. Vidējās paaudzes deju kolektīvs "Šeltinis" no Lietuvas pārsteidza ar savu šarmu. Vadītāja Nida Sakalauskienė atklāja, ka deju kolektīvs dejo jau 25 gadus: "Kas to mudina darīt? Lai Lietuvas Republiku prezentētu ne tikai ar karogu. Ir daudz jāstrādā, lai kļūtu par labu dejotāju."

Citādāk! Jauniešu deju kolektīvs "Sih ja Viuh" no Igaunijas izcēlās ar citādiem deju soliem, citādu uzstāšanos. "Loti patika," ar aplausiem apstiprināja skatītāji.

Īpašas paldies. Novada vadītājs Sergejs Maksimovs īpašu paldies teicā ilggadējai dažādu pasākumu režisorei Ilgai Oplucānei. “Mēs cenšamies iet Tavās pēdās,” viņš piebilda. Taujāta, kādas ir sajūtas, Ilga atklāja, ka īpatnējas: “Sēžu un baudu koncertu. Agris vienmēr tīk meistarīgi saplāno programmu, ka prieks raudzīties. Režisoriem atliek tikai viņa domas savit kopā.”

Darbarūķi. ‘Paldies’ vārdus saņēma deju kolektīvu vadītāji (foto), tostarp festivāla mākslinieciskais vadītājs Agris Veismanis un lielkoncerta režisore Maija Laicāne. Viņa smaidot atklāja, ka festivāla laikā tikusi pie mazbērna. “Bet tad atradās cits īpašnieks,” Maija paskaidroja, bērniņu nododot gādīgās māmiņas un deju kolektīva “Balvu vilciņš” vadītājas Zanes Meieres apskāvienā.

Neizpaliek pateicība. Balvu novada Kultūras pārvaldes vadītāja Rudīte Krūmiņa (foto no labās) pateicās Sarmītei Gorbānei par nozīmīgu un radošu darbu, tostarp par ieskaņas koncerta Bērzkalnes pagastā vadišanu.

Tuvākie kaimiņi. Gulbenes Kultūras centra jauniešu deju kolektīva (foto) vadītāja Dace Freimane, lūgta atklāt, kas pārsteidzis mūspusē, atzina, ka Kubulu Kultūras nama plašumi: “Ierasts, ka ciemos zāles nav lielas, bet, ieejot Kubulu Kultūras nama zālē, elpa aizrāvās.” Viņa ir pārliecināta, ka bez dejas mīlestības neiztikt.

Jūsmo par Balviem. Pārsteiguma našķi kādai skatītājai dāvāja deju ansambļa “Diždancis” pašdarbnieks. Tā izrādījās Zoja no Minskas (foto – no labās), kura atzina, ka viņai pietrūkst vārdu, lai atklātu savas fantastiskās sajūtas Balvos: “Viss ir tīk skaisti un graciozi. Visiem novēlu mieru!”

Dzied un vada lielkoncertu. Svētki Balvu pilsētas estrādē sākās ar dejas “Ai, zaļā birztaliņa” izpildījumu. Foto – dzied Dagmāra Laicāne.

Virmo jaunība. Viļakas Kultūras nama jauniešu deju kolektīvs “Bitīt’ matos” (vadītāja Diāna Astreiko) uzuīndija emocijas.

Vai neizpaliek rūgtums? Svētdien festivāla izskanās koncertu Viļakas estrādē vadīja Inese Lāce un Normunds Orlovs, kuri neturpinās darbu Viļakas Kultūras namā. Taujāti, vai sirdīs ir rūgtums, viņi atzina, ka ‘nē’. Nu jau bijusī kultūras nama vadītāja I.Lāce paskaidroja, ka ir pieradusi savu darbu izdarīt līdz galam: “Šodien visu rītu strādājām, lai skatītājiem ir prieks, lai mums ir gandarījums par padarīto darbu. Rūgtuma nav, jo esam daudz labu darjuši. Aizeju ar pozitīvām domām, jo ir ieceres, ko darīt tālāk. Veltīšu laiku savai ģimenei. Bija prieks par savu komandu un par to, ko mēs darījām kopā. Jā, komanda tomēr ir šokā. Mēs gribējām ieviest kaut ko jaunu, lai pasākumi ir kvalitatīvi. Bet nu diemžēl ir sanācis, kā sanācis, – nevainojam ne sevi, ne kādu citu.” “Man ir gandarījums par to, ko mēs izdarījām,” piebilda Normunds.

Tilženieši. Uzstājas Tilžas Kultūras un vēstures nama jauniešu kolektīvs “Palazdītes” (vadītāja Daiga Lukjanova).

Par spīti visam. Pirms ieskaņas koncerta Bērzkalnē skatuvi izmērcēja varena lietava. Slapjā un滑denā skatuve dejotājus, tostarp Briežuciema Tautas nama vidējās paaudzes deju kolektīvu “Pāris” (vadītāja Diāna Astreiko), nenobaidīja.

ledvesmojošs seniora stāsts

Dodas otrajā aplī apkārt zemeslodei

Zinaida Logina

IMANTS LOČMELIS no Grobiņas jau gandrīz 15 gadus ir sertificēts nūjošanas speciālists, ieguvis oficiālu INWA nūjošanas instruktora sertifikātu, ir arī C kategorijas treneris. Pensionārs aktīvajam sportam pievērsies, gaidot savu 50. dzimšanas dienu. Viņš sarēķinājis, ka nūjojot veicis apmēram 54 000 kilometru, kas nozīmē, ka iet jau otro apli apkārt zemeslodei. Nesen abi ar sievu Benitu atgriezušies no nūjošanas pārgājiņiem Madeirā un Sāremā salā. "Nodarbiniet sevi ar kustībām, sapnošanu, plānošanu, mācīšanos!" viņš aicina ikvienu, bet īpaši seniorus.

Kad un kāpēc parādījās interese par sportu, nūjošanu?

– 2008.gada novembra beigās pēc celgala operācijas skatījos spogulī, un man ļoti nepatika redzētais. Sapratu, – tas bija pēdējo 30 gadu nesportošanas rezultāts. Nolēmu, ka līdz maijam, kad būs mana 50.dzimšanas diena, aktīvi kustēšos, – grību labi izskatīties. Lidz Jaungadam viss bija sadzījis, sāku nūjot un piedomāt par ēšanas paradumiem. Tas viss deva ļoti labu rezultātu, 50.jubilejā, ko nosvinēju 9.maijā, biju par 21 kg vieglāks un jau regulāri veicu 70 km intensīvu nūjošanu katru nedēļu. Nūjoju ik dienu agri no rīta. Pašlaik esmu veicis gandrīz 54 000 kilometru, tātad eju jau otro apli ap zemeslodi.

Jūs var apbrīnot! Zinu, ka nesamierinājāties tikai ar rīta pārgājiņiem, bet sākāt startēt arī sacensībās?

– Pēc apmēram 2000 km veikšanas treniņos piedalījos savās pirmajās 9,5 km nūjošanas ātrumsacensībās Siguldas trasēs, kur ieņēmu dalītu 1.vietu. To brīdī nūjošanas ātrumsacensību Latvijā bija maz vai nemaz, vairāk startējām Igaunijā. Sekoja lēmums gatavoties daudzveidīgāk, un savā 51.dzimšanas dienā kopā ar "nūjo.lv" komandas biedriem veiksmīgi startēju 23 km Tartu meža maratona nūjošanas distancē, kur biju astotais no 300+ startējušajiem. Jāpiebilst, ka turpmākajos gados vēl 9 reizes finišēju šajā pasākumā – uzvarēju trīs reizes. 2010.gada augustā notika pirmais Lāhemā pilnā 42,2 km taku maratona starts, rezultāts – 3.vieta.

Maisam gals bija valā?

– Jā, tā es viena gada laikā nogāju ceļu no 10 km līdz 42 km nūjošanas sacensību distancēm. Tas mani aizrāva, un *maisam gals bija valā!* 2011.gadā kopā ar draugiem četratā pirmo reizi devāmies uz Austriju, pasaules čempionātu nūjošanas pusmaratonā. Tur veiksmīgi finišējām pirmajā piecdesmitniekā un iepazināmies ar daudziem Eiropas valstu sportistiem, treneriem un organizatoriem. Sekoja starti vēl daudzos čempionātos, kur mūsu komandas nūjotāji bieži kāpā uz goda pjedestāla. Mana vienīgā bronzas medaļa M50 grupā iegūta 2013.gadā. No 2014.gada metos arī "Stirnu buka" sacensību trasēs, esmu veicis 25 "Lūša" distances un pāris "Stirnu bukus".

Jūs varat darboties arī kā treneris?

– Esmu sertificēts nūjošanas speciālists jau gandrīz 15 gadus. Lai nesēdētu tikai savā novadā, 2009.gada rudenī devos uz Latvijas tautas sporta asociācijas (LTSA) nūjošanas gida sagatavošanas semināru, kur ieguvu INWA nūjošanas gida sertifikātu. Seminārā

daudz jauna neuzzināju, taču labi sakārtoju jau zināmo *pa plauktipiemi* un iepazinos ar daļu no Latvijas nūjotāju sabiedrības. Nākamajā gadā šādā seminārā somu trenera Pasi Jutilainena vadībā uzlaboju prasmes un ieguvu oficiālu INWA nūjošanas instruktora sertifikātu, ko uzreiz liku lietā, trīs vakarus nedēļā vadot publiskās nodarbības Liepājas pludmalē, vēlāk arī kādu laika periodu Grobiņā, kur dzīvoju. Nodarbības notika visu gadu bez pārtraukuma, tās vadīju vairāk nekā 13 gadus pēc kārtas, katru gadu 120-150 nodarbības, bieži vadīju plašākas nodarbības uzņēmumiem. Laika gaitā palielinoties interesei par nūjošanu kā sporta veidu, apmeklēju dažādus sporta speciālistu seminārus.

Mācīties un arvien apgūt ko jaunu nekad nav par vēlu?

– Piekritu. Mainoties likumdošanai, ar instruktora sertifikātu nepietika, nodarbību vadīšanai prasīja vismaz C kategorijas trenera kvalifikāciju, un 2021.gada ziemā iestājos Latvijas Treneru tālakizglītības centrā un pabeidzu treneru izglītības programmu. Izturēju atestāciju Latvijas sporta federāciju padomē un ieguvu nūjošanas trenera sertifikātu uz 5 gadiem. Mācības, strādājot pilnu darba dienu rūpnīcā, nebija vieglas, vajadzēja piedalīties sestdienu lekcijās *onlainā*, svētdienās pēc garā treniņa apgūt piektdienas 6 mācību stundas ierakstā un pat vēl izpildīt mājas darbus. Bet šīs mācības bija ļoti koncentrētas, saturīgas un interesantas, tas man savos 62 gados palīdzēja nokārtot visus 10 eksāmenus ar augstām atzīmēm. Jā, nekad nav par vēlu mācīties, kaut vai tādēļ, lai paplašinātu savu redzesloku. Gatavojoties Madeiras piedzīvojumam, piemēram, pāris mēnešus bezmaksas internetprogrammā pamācījos portugāļu valodu. Visbeidzot – tas vienkārši ir interesants.

Sacensībās Jūs sevi piesakāt kā komandu "Nūjo ar vēju", esat īsti konkurenti Balvu "Nūjot prieks" sportistiem?

– Nūjo ar vēju – tā ir mana iekšējā sajūta, veicot garos treniņus gar jūru, kad prāts saplūst ar vēja un viļņu skaņu un tu sajūti vienotību ar dabu. Vēlāk izmantoju to ģimenes pasākumos, komandas un biedrības nosaukumā. "Nūjo ar vēju" sākās kā mūsu ģimenes pasākums. Darbojoties šajā *lauciņā*, pirms 13 gadiem abi ar sievu Benitu sākām aicināt apkārtējos zināmos nūjotājus dažādos dabas pārgājiņos Kurzemes takās. Pamazām pasākumu skaits palielinājās līdz pat 26 pārgājiņiem gadā, to garums variēja no 12 līdz 80 km. Radās tradicionālie Pavasara piedzīvojumu, Lieldienu jūrmalas, Vikingu maršs, Rudens krāsu un Ziemassvētku rūku pārgājiņi, kas atkārtojās katru gadu jaunā trasē. Tos papildināja daudzveidīgi dabas trašu pārgājiņi mežos, gar upēm un apkārt ezeriem, diezgan daudz arī Lietuvā. Reizi gadā ar ne lielu mūsu komandas sastāvu braucam kāpt kalnos Augstajos Tatros, Jūlijas Alpos, Dolomītalpos, Austrijas Alpos. Lai uzlabotu sadarbību ar Grobiņas un Liepājas sporta pārvaldēm, atviegloju projektu rakstīšanu publiskajiem iepirkumiem, 2011.gada nogalē nodibinājām biedrību "Nūjo ar vēju". Ap nelielo biedru kodolu vēl darbojas draugu loks, kas brīvā režīmā pievienojas mūsu pasākumiem.

Pārgājiņi dabā mijas ar sacensībām ārpus Latvijas?

– Vēl viena mūsu darbības skaldne bija nūjošanas ātrumscensības. Esam piedalījušies

Skaistākais foto. Madeiras salā Imants un Benita vēroja skaistus dabasskatus, uzlādējot sevi ar pozitīvām emocijām un dzīvesprieku.

Foto - no personīgā arhīva

"nūjo.lv", "LoRa" un visbeidzot "Nūjo ar vēju" nūjotāju komandās. Šo gadu laikā pats esmu finišējis apmēram 200 nūjošanas sacensībās. "Nūjo ar vēju" komanda kopš 2013.gada veiksmīgi piedalījusies nūjošanas sacensībās Latvijā, Igaunijā, Francijā, Vācijā, Austrijā, galvenokārt pusmaratona distančēs. Līdz 2022.gadam bijām līderi Latvijas nūjošanas čempionātos, kopš pagājušā gada tajos vairs nepiedalāmies. Iegūtās daudzas Eiropas un Pasaules nūjošanas čempionātu posmu medaļas, uzvaras taku maratonos un ultramaratonos. Sadarbojamies ar četriem Lietuvas nūjotāju klubiem, ik gadu dažādos pārgājiņos ciemojoties viens pie otra. Trīs gadus pēc kārtas organizējam nūjošanas festivālu Liepājā "Vēju maršs" ar dažādām aktivitātēm.

Vai kāds Jums palīdz finansītāli?

– Kad vēl strādājām pilnu darba dienu, sacensību izdevumus apmaksājām paši. Nē, sponsoru mums nav arī tagad, dzīvojam, tā teikt, *no savas kabatas*. Nedaudz nopelnām ar projektiem, taču tie ir nelielci. Visi mūsu pārgājiņi bija un ir bezmaksas, un mēs ar Benitu tos meklējam un testējam savā brīvajā laikā. Divdesmit plus biedrības biedri maksā simbolisku biedra naudu, ko galvenokārt izmantojam, lai iepirktu kādus pīrādziņus pārgājienu dalībnieku pacienēšanai. Uz sporta sacensībām braucam ar savu transportu un paši maksājam dalības maksu, apdrošināšanu un dzīvošanu, ja mači ir tālu vai ārzemēs.

Nūjot garus gabalus arī uz vietas?

– Ko mēs uzskatām par gariem gabaliem? Mūsu iknedēļas treniņu rutīna sportiskajiem "Nūjo ar vēju" dalībniekiem sastāv no diviem līdz trīs treniņiem 12-14 km garumā un svētdienas rīta taku treniņa 20 km garumā ar kalniņiem. Svētdienas treniņi notiek no rudens līdz pavasarim apmēram 23 reizes līdz sacensību sezonas sākumam. Pārgājienos ejam no 15 līdz 30 km vienas dienas, līdz 80

km divu dienu pārgājienu, bet gadās arī izņēmumi. Brīvajos brīžos testējam nākamo pārgājienu trasē.

Nu esat pensījā, laika ir vairāk, vai arī plānojat dzīvi?

– Tā ir, kopš gada sākuma abi ar Benitu esam pensījā un vairs nekur nestrādājam. Lēmumu radīja laika trūkums darba gados, rūpnīca, treniņi, pasākumu gatavošana, rakstīšana sociālajos tīklos. Ir tik daudz skaistu sapņu un plānu, tikai trūkst laika. Divu nedēļu kalnos vasaras vidū ir gaužām maz, divās dienās aizbrauc tos 2000 km, divās dienās atbrauc, piedzīvojumam atliek tikai 12 dienas. Tad nu nolēmām iztikt no pensijas, kas nav sevišķi liela, visu apdomāt, rēķināt un realizēt mūsu sapņus, lai piedzīvojumu skaistums uzvarētu grūtības un negācijas. Tā mums izdevās veiksmīgi realizēt jau divus pirmos savus ģimenes pasākumus Madeiras salā un Sāremā salā, priekšā vēl divi vasaras mēneši Dolomītalpos. Domāju, ka aizraujošākie piedzīvojumi mums vēl priekšā.

Sekoju Jums sociālajos tīklos, tāpēc zinu, ka pārgājiens Madeiras salā bija pagrūts...

– Madeiru izvēlējāmies mērenā klimata dēļ, jo tur var veikt fantastisku piedzīvojumu ziemā. Tūristiem Medeira asociējas ar labām viesnīcām pie okeāna, sauļošanos, peldēšanos, ponču dzeršanu un izbraukumiem uz eksotiskām vietām. Mēs izvēlējāmies taku maršrutu pa salas augstāko daļu, kur praktiski nav infrastruktūras, – tu esi vienatnē ar dabu. Savlaikus nopirkām lidmašīnas biletus un izplānojām 130 km taku maršrutu ar 9600 m augstumu starpību sīkumos pa stundām. Pārdomājām, ko ķemt līdzi, jo viss jānes mugursomā, – man tā bija 16 kg. Ieguvu atļauju telts celšanai bez maksas noteiktajās dienās un vietās, jo lielākā daļa salas ir dabas parks. Madeirā pavadījām 12,5 dienas.

*Turpinājums 10.lpp.

Meklējam atbildi

Ko darīt, ja atskan trauksmes sirēna?

Balvu iedzīvotāji ievērojuši, ka ik pēc laika notiek trauksmes sirēnu pārbaude, bet viņiem nav īstas skaidrības – ko darīt, ja atskanēs sirēna ista apdraudējuma gadījumā? Vai Balvos maz ir kāda bumbu patvertne un vai ir kaut kāds plāns, kā iedzīvotājiem rīkoties kara gadījumā?

Balvu novada domes priekšsēdētājs SERGEJS MAKSIMOVS skaidro: "Pirmkārt, šobrīd ir pieejama aplikācija "112", ko katram vajadzētu ielādēt savā viedtālrunī, ja tāds ir. Tajā saņemtībām brīdinājumus. Otrkārt, 15.jūnijā pie Balvu Kultūras un atpūtas centra notiks iedzīvotāju apmācības, ko un kā darīt iespējamā kara gadījumā. Apmācībās piedalīsies tādas militārās struktūras kā Latvijas Nacionālie bruņotie speki, Zemessardze, ugunsdzēsēji, arī Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests, kā arī pašvaldības pārstāvji."

S.Maksimovs uzsvēr, ka Balvu novada pašvaldības Civilās aizsardzības plānā ir militārā sadaļa, ko apstiprināja pirms pusgada: "Tajā noteikta rīcība kara draudu gadījumā. Taču šī sadaļa ir regulāri jāpapildina un jāaktualizē. Pieļauju, ka vasaras beigās to koriģēsim, jo šī brīžā geopolitiskā situācija un karš Ukrainā liecina, ka kara taktikas strauji mainās."

Runājot par to, ko darīt Balvu iedzīvotājiem, ja sāksies karš, S.Maksimovs neslēpj, ka detalizēta plāna, uz kuru patvertni jāskrien katras konkrētas mājas iedzīvotājiem, nav: "Noderēt var ikviens jums tuvākais pagrabs, jo cilvēks uzlidojuma laikā var atrasties jebkur – veikalā, mājās, skolā

utt." Novada pašvaldības vadītājs pastāstīja, ka šobrīd kopā ar būvvaldi apseko iespējamās bumbu patvertnes, respektīvi – ēku pagrabus: "Taču pašvaldība to drīkst darīt tikai pašvaldībai piederošās ēkas. Ne pašvaldībai, ne būvvaldei, ne policijai nav tiesību atrākt uz privatizētu daudzdzīvokļu māju vai privātmāju un pārbaudit pagrabu, lai noskaidrotu, cik tas ir atbilstošs bumbu patvertnes ierīkošanai. Cilvēkiem būtu jāvēršas pie savas mājas pārvaldnieka, lai noskaidrotu, vai kopā ar ugunsdzēsējiem un būvvaldi iespējams apsekot konkrētas mājas pagrabtelpas patvertnes ierīkošanai. Ja nav pagraba, jānoskaidro, kur ir tuvākā bumbu patvertne. Gribu piebilst, – ja kāds jautātu par gāzmaskām, varu teikt, ka pašvaldībai gāzmasku nav, jo kopš padomju laikiem tās visas ir iznīcinātas."

S.Maksimovs mierina, ka gaisa trauksmes sirēna atskanēs jau brīdī, kad ienaidnieka līdmašīna pacelsies no sava lidlauka. Tādēļ brīdinājumu iedzīvotāji saņems savlaikus un tad arī tiks doti norādījumi, ko darīt: "Daudzdzīvokļu mājas iedzīvotājs varēs dotoles vai nu uz savas mājas pagrabi, vai uz tuvāko patvertni. Šobrīd visideālāk bumbu patvertnei atbilst Balvu muižas pagrabs. Taču, ja nedzīvojat 200, 300 vai 500 metru attālumā no muižas, turp dotoles nav jēgas, jo karš Ukrainā pierādījis, ka visvairāk civiliedzīvotāju iet bojā tieši pa ceļam uz bumbu patvertni. Varu teikt, ka šobrīd Balvos neviens pagrabs simtprocentīgi neatbilst kara vajadzībām, un varu tikai rosināt iedzīvotājus apsekot savus pagrabis."

Nepalaid garām!

15.jūnijā no pulksten 10 līdz 15 paredzētajā pasākumā Nacionālo bruņoto spēku un Zemessardzes karavīri, Valsts Ugunsdzēsības un drošības dienests, kā arī citi dienesti sešās stacijās informēs Balvu un novada iedzīvotājus par rīcību krīzes situācijās. Iedzīvotāji varēs uzzināt: kā sniegt pirmo medicīnisko palīdzību, apgūstot gan teoriju, gan praktiski darbojoties; kā sagatavot 72 stundu krīzes somu un krājumus, kas nodrošinātu ģimeni krīzes gadījumā; kā pasargāt sevi no sprādzienībām draudiem (mīnām utt.), kā arī uzzināt par aizsardzību no masu iznīcināšanas ieročiem (ķīmiskajiem ieročiem, bumbām utt.). Iedzīvotājiem būs iespēja izpētīt arī militāro tehniku un ieročus, kā arī uzzināt par pieteikšanos Zemessardzē. Savukārt pašvaldības pārstāvji savā stendā informēs vairāk par novada civilās aizsardzības plānu.

S.Maksimovs vēlreiz atgādina, ka cilvēki var justies droši, jo tiešu kara draudu šobrīd nav: "Jā, mēs gatavojamies jaunākajam, bet labāk ir zināt, kā rīkoties, un būt gataviem, nekā kritiskā brīdi saprast, ka nesaprotam, ko darīt. Varu teikt vienu, – ja kaut kas tāds notiks, brīdinājumu iedzīvotāji saņems savlaikus." S.Maksimovs atklāj, ka 6.jūnijā Preiļos notiks tikšanās ar Latgales pierobežas pašvaldību vadītājiem, kurā apsriedīs arī aizsardzības jautājumus.

Valsts robežsardzē

Kinologi demonstrē prasmes sacensībās

No 21. līdz 24.maijam Valsts robežsardzes koledžā norisinājās XXIV Valsts robežsardzes kinologu sacensības, kurās kinologi ar dienesta suniem komandu sastāvā un individuāli sacentās cilvēku smaržas, narkotisko vielu, sprāgstvielu un ieroču meklēšanas disciplīnās, kā arī demonstrēja dienesta sunu paklausības prasmes.

Sacensībās piedalījās 40 kinologi ar dienesta suniem no Valsts robežsardzes (VRS) teritoriālajām pārvaldēm un Latvijas tiesībsargājošajām iestādēm, tostarp no Valsts policijas, Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldes un Nacionālo bruņoto spēku Militārās policijas, kā arī no Lietuvas un Moldovas robežapsardzības iestādēm.

Sacensību mērķis bija paaugstināt kinologu profesionālās meistarības līmeni, attīstīt un popularizēt kinoloģijas jomu starptautiskā mērogā, kā arī veicināt praktiskās pieredzes apmaiņu starp robežapsardzības un tiesībsargājošo iestāžu kinologiem.

Labus panākumus sacensībās guva VRS Viļakas pārvaldes 1.komanda (Kaspars Pakalnītis ar dienesta suni Kora, Edgars Prancāns ar dienesta suni Gans un Sabīne Viļuma ar dienesta suni Jaffy), cilvēku smaržas meklēšanas disciplīnā komandu vērtējumā ar 427 punktiem iegūstot 2.vietu.

Savukārt sprāgstvielu un ieroču meklēšanas disciplīnā komandu vērtējumā apvienotā VRS Rīgas un Viļakas pārvaldes komanda (194,5 punkti) izcīnīja 1.vietu.

Foto - no personīgā archīva

Demonstrē prasmes. Šīs sacensības bija lieliska iespēja kinologiem apmainīties ar pieredzi un parādīt augsto profesionālās sagatavotības līmeni, kas ir būtisks robežsardzes un tiesībsargājošo iestāžu darbā. Labāko vidū bija arī VRS Viļakas pārvaldes kinologi.

Labākie. Sprāgstvielu un ieroču meklēšanas disciplīnā komandu vērtējumā apvienotā VRS Rīgas un Viļakas pārvaldes komanda (194,5 punkti) izcīnīja 1.vietu.

Panākumi neizpalika.
Komandu kopvērtējumā cilvēku smaržas meklēšanas disciplīnā VRS Viļakas pārvaldes 1.komanda (foto) izcīnīja 2.vietu.

Foto - no personīgā archīva

Foto - no personīgā archīva

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

*Sākums 8.lpp.

Dodas otrajā aplī apkārt zemeslodei

Aktīvs seniors. Imants Ločmelis par labu veselību var pateikties sportam, īpaši nūjošanai.

Pēc atlidošanas pusnaktī vajadzēja dienu, lai iegādātos gāzes balonu deglim un ar autobusiem nokļūtu starta punktā salas rietumu galā. Galveno pārgājiena daļu veicām 9 dienās, kurās izstāgājām takas, aizas, vīrsotnes un apskatījām daudzas Madeiras dabas pērles. Pirmās dienas vēlā pēcpusdienā nokļuvām sākuma punktā, tad nogājām tikai 5-6 km un uzkāpām pirmajā kalniņā līdz krēslas iestāšanās laikam, lai nokļūtu pirmajā nakšņošanas vietā. Nākamajā dienā uzkāpām apmēram 1500 m uz augšu, un viss mūsu pārgājiens norisa pa kalniem un aizām salas ziemeļu un centrālajā daļā 1300 – 1860 m augstumā, zemāk nokāpām tikai pēdējā dienā. Jau pirmā nakts bija ļoti vējaina, bet vēl silta. Otrā un trešā diena bija lietainas un vējainas, temperatūra bija tikai +5C. Pāris naktis teltī, tad vienu nakti iesprukām kalnu viesnīcā izķāvēties. Vēlāk laiks normalizējās, it sevišķi pēc kalnu dievīm ziedotās puspuudeles vīna, ko izlaistījām Madeiras augstākajā virsotnē *Pico Ruivo*, taču nakti bija arī salnas, mūs apciemoja arī pāris lietusgāzes. Nakšņojām teltī, paši vārijām ēdienu un kafiju ar savu gāzes degli, dažreiz filtrējām ūdeni, ja nepieciešams. Ja bija izdevība paēst kādā kalnu krodziņā, to izmantojām, bet reti. Pēdējās divas dienas pastaigājām pie okeāna siltumā pilsētvidē un tad devāmies uz lidostu. Jā, nebija viegli, bet piedzīvojuma romantika un dabas skaistums kompensēja grūtības. Arī finansiāli pašu izdomātais pasākums izmaksāja trīsreiz lētāk nekā tad, ja brauktu ar tūroperatoru.

Savulaik esat piedalījies tā sauktajos skrējienos solojumos jeb ātrumsacensībās?

— Skrējienosojumu Rīga-Valmiera 107 km garumā no Brīvības pieminekļa Rīgā līdz Sīmaņa baznīcas kliņķim Valmierā esmu veicis trīs reizes, visas tikai nūjošana tehnikā, neskrienot ne soli. Pirmajam startam tiku izprovocēts no pazistamu skrējēju putas, bet finišēju veiksmīgi 16 stundās un 41 minūtē. Viegli nebija, bet jutos gandarīts. Lēmumu par otro startu pieņēmu spontāni par godu Latvijas simtgadei, redzot, ka vēl atlikušas 6 pieteikuma vietas. Otrajā reizē biju par stundu ātrāks... Pēc lietusgāzes ceļā iepazinos ar tulznām, tās aizņēma visu pēdas apakšdaļu. Trešo startu ar rezultātu 15 stundas 55 minūtes veicu 2022.gadā un tad nolēmu atvadīties no dalības ātrumsacensībās. Šajos gados uzdrīkstējos startēt un finišēt 11 ultramaratonos Latvijā un Austrijā 53; 56; 64; 85 un 107 km garumā. Kā nūjošanas trenerim bija interesanti izzināt šos pasākumus no iekšienes.

Kas, Jūsuprāt, ir nūjošanas veselīgā atslēga un ko gribētu ieteikt citiem, īpaši senioriem?

— Lai ilgāk paliku jauni, senioriem īpaši nepieciešama augsta pašapziņa, kustīgums, dzīvesprieks un kaut kas, kas liek nemītīgi darboties. Kāpēc lai tā nebūtu nūjošana, kas nodarbina praktiski visu ķermenī? Regulāri kustoties un dodoties kaut vai nelielos pārgājienos, jūs saglabāsiet savu fizisko varēšanu, līdz ar to arī prāts būs skaidrāks un pozitīvāks. Nodarbiniet sevi ar sapņošanu, plānošanu, mācīšanos! Aiciniet līdzi savus draugus, lai varat ceļā parunāties par jebko. Dzīve var būt skaista arī ar ierobežotiem materiālajiem labumiem.

Krustvārdu mīkla

Krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu.
Atbildes gaidām līdz 25.jūnijam.

6.kārtā

Sastādīja G. Gružina

Maija mīklu atrisīnāja: A.Mičule (Tilža), Ľ.Baranova (Balvi) I.Svilāne (Lazdukalns). **Par maija krustvārdu mīklas atrisināšanu balvu saņem IRĒNA SVILĀNE no Lazdukalna. Pēc balvas griezties redakcijā.**

“Ukraina – 14”

(Avoti: V.Klišāns “Ievads Ukrainas vēsturē”, interneta resursi)

Horizontāli: 2. LDK (Lietuvas Dižkunigaitija) dižkunigaitis 14.gs. beigās – 15.gs. sākumā, kura galvenā karaspēka bāze atradās Kijivā. 9. Piļu dzimtas ūdensputns, ierakstīts Ukrainas Sarkanajā grāmatā, sastopams Kijivas dārzu un parku ūdenstilpnēs. 10. Arhitektūras piemineklis – Svētā ... katedrāle, 1990.gadā iekļauta UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā. 14. Militāras apakšvienības, kurās ietilpst vairāki vadi. 15. Arodi, profesijas. 16. Akuīzatīva jautājums. 17. Nots. 18. Pazemes transports, atklāts 1960.gada 6.novembrī, Kijiva bija trešā pilsēta PSRS ar šādu transportu. 21. Pirms Neilga laika. 27. Tolaik pasaule garākā – 1067 m – inženieretehniska būve pār Dnepru, uzcelta 1870.gadā kara inženiera Amanda Strūves vadībā (būve nav saglabājusies, uzspridzināta 1943.gadā). 28. Upe, kuras krastos atrodas pilsētas Bila Cerkva, Boguslava, Korsuņa-Ševčenkivska. 29. Pilsēta Černihivas apgabalā tāda paša nosaukuma upes krastā. 30. Laukums, arī 62 m augsts monuments, uzcelts 2000.-2001.g. 35. Apstrādā zemi ar arklu. 36. Pa tēva līniju ukraiņu izcelmes komponists, diriģents, pedagogs (iniciāli), dzimis 1840.gada 25.aprīli (7.maijā) Vjatkas gubernā, viens no populārākajiem komponista darbiem – balets “Gulbju ezers”. 37. Neeksistē, nepastāv. 38. Nacionālais dabas parks, aizsargājama teritorija Kijivas dienvidu daļā, parkā aug vairāki dižozoli, kuru vecums pārsniedz 300 gadus. 40. Aktrise (vārds), dzimusi 1937.gada 16.jūlijā Hluhivā, 1959.-1994.g. strādājusi L.Ukrainas Kijivas Krievu drāmas teātrī. 41. Vēsturiska vieta – ... kalns, mūsdienās arī mikrorajons (legendās stāstīts, ka kalnā atradusies Čingishana mazdēla telts). 43. Administratīvais rajons Dnepras kreisajā krastā, arī neliela upe ar līdzīgu nosaukumu, teritorijā atrastas IV-III gs.p.m.ē. esošo apmetņu paliekas. 46. Nots. 47. Objekts UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā 1990.gadā iekļautajā Kijivas Pečeru klosterī – ... zvanu tornis. 48. Dziedātājs, aktieris, televīzijas raidījumu vadītājs (iniciāli), pazīstams ar skatuvēs tēlu Verka Serdjučka. 52. Dzīvojamais masīvs, arī rūpnieciska zona Dnepras labajā krastā, arī alusdarītavas korporācija, futbola stadions, futbola klubs ar tādu nosaukumu, arī administratīvais rajons. 53. Čemurziežu dižtauriņš, viens no lielākajiem tauriņiem Eiropā (tā spārnu plētums 70-90 mm), ierakstīts Ukrainas Sarkanajā grāmatā.

Vertikāli: 1. Aviācijas rūpniča, dibināta 1920.gadā. 3. Viena no valstīm, kurā atrodas Kijivā dzimušā mākslinieka, scenogrāfa Kazimira Maļevisča darbi (muzejā MoMA). 4. Sadraudzības pilsēta, Turcijas galvaspilsēta. 5. Kuras sadraudzības pilsētas dibināšanas gads ir 1201.? 6. Politiķe, Izraēlas premjerministre 1969.-1974.g., dzimusi 1898.gada 21.aprīli (3.maijā) Kijivā. 7. Kijivas mērs kopš 2014.gada. 8. Konditorijas korporācija, izveidota 1996.gadā. 11. Gleznatājs, rakstnieks, mūziķis, tēlnieks, dzimis 1807.gada 19.februārī “Varasevičos” Minskas gubernā, 1872.-1874.g. apceļoja Volinijas, Podolijs kreisā krasta Ukrainas zemes, Kijivā zīmēja Svētā Andreja baznīcu. 12. Ukrāiju dzejniece, dramaturge, sabiedriskā darbiniece (pseidonīma iniciāli), dzimusi 1871.gada 13.februārī toreizējā Novohradā-Volinskā, dzejnieces vārdā Kijivā nosaukti bulvāris, laukums, ir muzejs, piemineklis. 13. Viens no Kijivas dibinātājiem, atveidots 1982.g. atklātajā piemineklī. 19. 1956.gadā Kijivā radīts konditorijas izstrādājums, patentēts 1973.gada 13.decembrī. 20. Fortifikācijas būve, arhitektūras piemineklis, rakstos pirmo reizi minēts 1037.gadā – ... vārti. 22. Neliela upīte 5 km garumā, Libedj labā pieteka. 23. Detaļa, kuru 2023.gada vasarā nomainīja 102 m augstākajā monumentā “Māte Dzimtene” (“Ukrainas māte”). 24. Kurā caristē ietilpa Kijiva kopš 1686.gada (1721.gadā caristes nosaukums tika pārdēvēts). 25. Galvenā iela. 26. Elektriskais transports, Kijivā atklāts 1892.gada vasarā, bija pirmais elektriskais transports Krievijas impērijā. 31. Plaša zāle augstākajā mācību iestādē. 32. Telpa naudas izmaksai, biļešu pārdošanai. 33. Melnajā un Azovas jūrā sastopama plātņķauņu apakšklases skrimšķivs ar saplacinātu ķermenī. 34. Ēka, celtne, nams. 38. Pilsēta rietumos, kuras pilī (attēlotā pilsētas ģerbonī) filmētas vairākas filmas, to skaitā “Robina Huda bultas” (“Rīgas kinostudija”, 1975.g.). 39. Pilsēta Lvivs apgabalā tāda paša nosaukuma upes krastā. 42. Jautājuma partikula. 44. Gan viens, gan otrs. 45. Viena no Latvijas augstskolām (abreviatūra), kas sadarbojas ar Ukrainas zinātniekiem. 46. Derīgi, kvalitatīvi. 49. Upe, kuras sateces baseina nelīda dala atrodas Ukrainas teritorijā. 50. Objekts UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā 1990.gadā iekļautajā Kijivas Pečeru klosterī – Tuvo un Tālo ... ansamblis. 51. Nominatīva jautājums.

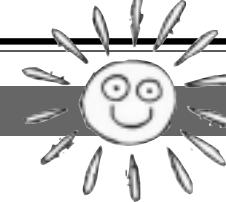
Maija mīklas (“Ukraina – 13”) atrisinājums

Horizontāli: 3. Marodierisms. 6. Doneckas. 7. Kahovkas. 10. Baltkrievija. 16. Aka. 18. L.P. (Leonīds Pasečniks). 19. Vagner. 20. D.M. (Deniss Monastirskis). 21. Ala. 26. Zboriva. 27. Hličani. 30. Oda. 31. SOS. 32. Irānas. 35. P.A. (Pjotrs Avens). 36. Kača. 37. A.N. (Aleksejs Navaļnījs). 38. Maskava. 39. Sirskis (Oleksandrs). 40. L.G. (Ludmila Gurčenko). 41. V.M. (Viktors Medvedčuks). 42. A.J. (Andrijs Jermaks). 43. Patriot. 44. Leopard. 46. D.K. (Dmitrijs Kuleba). 48. Soledara. 49. Džankoja.

Vertikāli: 1. Rosa. 2. Lija (Ahēdžakova). 4. Polija. 5. Kaņīva. 8. Buča. 9. Ķīna. 10. Belgoroda. 11. L.K. (Leonīds Kadeneks). 12. Kramatorska. 13. Enerhodaras. 14. Ir. 15. Armjanska. 17. Ko. 22. La. 23. Vita. 24. Pils. 25. Mariupole. 26. Zaļiv. 28. Ičnas. 29. Zalužnījs (Valērijs). 33. Tjačīva. 34. Hersona. 45. Es. 47. O.A. (Oleksejs Arestovičs).

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Laika zīmes

Kāds laiks varētu būt jūnijā?

Atbilstoši pagājušā gada decembra nozīmīgajām dienām un šī gada 13.janvārim, kas paredz jūniju, pirmais vasaras mēnesis rādās būt mēreni sils un ar nevienmērīgu nokrišņu sadalījumu, bet kopumā tuvu vidējam.

Pagājušajos Jurģos (23.aprīlis) Latvijas austrumos sniga slapjš sniegs dienvidrietumu, dienvidu vējā. Tādi laika apstākļi paredz lielākoties mitru jūniju, ar saulainām, mēreni siltām dienām un dzestrām naktim. Rudzu ziedā, mēneša pirmajā pusē, ap 10., 12. jūniju salnu vietās zāles augstumā iespējamās arī naktssalnas.

Interesanti

Skaistais pārītis – mirikārija un tamarikss

Gaisīga ziedu kupena, sudrabaini pelēcīgas lapiņas – kas reiz šo augu redzējis, noteikti vēlēsies iestādīt arī savā dārzā. Tikai par brīnumjaukā auga vārdu reizēm pat zinātnieki strīdas. Kā tad isti saukt – mirikārija vai tamarikss?

Abu ģinšu sugas šķiet visai līdzīgas, sevišķi, ja augiem nav ziedu. Lapas šo ģinšu sugām ir pavisam sīkas, šauri lineāras, pelēki vai zilgani zaļas.

Kā augus var atšķirt?

Pēc lapām. Rūpīgi ieskatoties, mirikāriju lapojums ir blīvāks nekā skrajais tamariksu vainags. Mirikārijas ir vidēji augsti (1-2 m) krūmi, tamariksi – nelieli koki. Ja pēc apsalšanas tie ataug krūmveidīgi, tad tomēr saglabā savu gaisīgo lapojumu, un arī lapas tiem ir sīkākas.

Pēc ziediem. Ziedēšanas laikā šos augus atšķirt ir viegli. Mirikārijām sīkie sārtie vai baltie ziedi sakārtoti blīvās vālišveida (vārpveida) ziedkopās, bet tamariksiem gaiši sārto ziedu ķekari kārtojas dzinumu galos irdenās skarās. Vērīgi aplūkojot mirikārijas ziedu, redzams, ka tā desmit putekšņlapu kātiņi apakšējā daļā saauguši kopā, savukārt tamariksa ziedā putekšņlapu ir mazāk, parasti 4-5, un to kātiņi ir brīvi.

Sudrabainie krūmi – mirikārijas

Mirikāriju (*Myricaria*) ģintī aprakstītas desmit stabīlas sugas, no kurām Latvijā biežāk audzē Vācijas mirikāriju (*Myricaria germanica*), kas savvalā aug Dienvideiropas un Centrāleiropas kalnu upju ieļējās. Tas ir līdz 2,5 m augsts krūms ar stāviem, pelēkbrūniem dzinumiem un 2-4 (9) mm garām, lineārām lapām. Dzinumu galos 4-10 cm garas ziedkopas. Ziedu vainaglapas – aptuveni 5 mm garas, sārtas līdz violeti sārtas un baltas. Latvijas apstākļiem piemērota suga ziemcietīga, atkušņos necieš, labi jūtas arī lietainās un vēsās vasarās. Ilgstošas vasaras sausumu periodos jālaista.

Ziedēs visu vasaru

Mirikārija ziedēt sāk maija otrajā pusē un ar ziediem priecē visu vasaru, jo pumpuri plaukst pakāpeniski. Sākumā ziedi ir uz krūma apakšējiem zariem, un tikai vasaras beigās tie izplaukst uz augšējiem dzinumiem. Pēc noziedēšanas mirikārijai veidojas piramīdveida augļi. Tājtos ir daudz sīku sēklīnu ar pūciņām, tāpēc, kad augļi pārsprāgst, mirikārija ir pūkaina.

Stādišanai piemērots divgadīgs stāds. Jāstāda metra attālumā no citiem augiem. Mirikārijai patīk gaiša, saulaina, no vēja pasargāta vieta, bet jāraugās, lai augu visu dienu nededzina svelmējoši saules starī. Pusēnā krūms labi attīstīties,

Jūnija pirmā puse, iespējams, būs drusciņ vēsāka nekā parasti, kad saulainas dienas mīsies ar mākoņainām, un šajā laikā arī nokrišņu vairāk. Starp saulainām dienām naktis dažviet iespējamās arī naktssalnas. Pēc vēsām naktīm īslaicīgi nokrišņi un iespējama arī krusa. Temperatūras svārstīgas – dienas laikā pārsvārā no +17 līdz +22°C. Daždien zem mākoņainām debesīm +14, +19°C. Naktis – no +6 līdz +12°C.

Jūnija vidū un laikā ap vasaras saulgriežiem (21.jūnijis) vairāk saules, siltuma unausāks. Temperatūra dienas laikā robežās no +19 līdz +24°C. Dažās dienās un vietām tempe-

ratūra var paaugstināties līdz +27°C. Nokrišņi īslaicīgi un iespējami arī pērkona negaisi. Jūnija otrajā pusē laikapstākli mainīgi. Temperatūra lielākoties robežās no +18 līdz +23°C. Naktis +9, +14°C. Nokrišņi īslaicīgi, bet tie var būt ļoti stipri, arī pērkona lietusgāzes un krusa. Jāņu vakarā daudzviet bez nokrišniem, bet Jāņu dienās varētu sagaidīt arī stipru lietu. Temperatūra Jāņu naktī +10, +15°C, savukārt dienas laikā – no +20 līdz +25°C. Mēneša beigās, laikā pēc Pēteriem (29.jūnijis), temperatūra robežās no +18 līdz +23°C. Nokrišņi īslaicīgi un tie var būt kā pārejošas lietus brāzmas. Naktis pārsvārā sausas un dzestras.

Kopumā Ziedu mēnesis jūnijis temperatūru ziņā tuvu mēneša ikgadējiem vidējiem rādījumiem. Nokrišņu sadalījums nevienmērīgs. Latvijas rietumos nokrišņu vairāk, austrumos – mazāk. Lai arī maija dienu sausums daudzviet tiks mazināts, tas būtiskas izmaiņas nenesīs. Atbilstoši ziemai un pavasarim, jūlijā un augustā varam sagaidīt interesantus un neprognozējamus laikapstākļus...

V.BUKŠS

Mēness kalendārs dārza darbiem

Vasaras sākums

20.jūnijā plkst. 23:51

4.jūnijis – ir ļoti ražīgs periods. Var stādīt jebkurus dārzeņus, graudaugus, garšaugus un salātus, augļu kokus. Sēklu mērcēšana un apstrāde, spraudeņu sagatavošana potēšanai, zemeņu novākšana. Mēlošanas līdzekļi būs divtik noderīgi. Nav ieteicams bojāt augu saknes un stublājus – tie sadzīs ilgāk nekā parasti.

5.-7.jūnijis – Jaunā mēness dienas. Nav ieteicams veikt jebkādus darbus ar augiem.

8.-10.jūnijis – stādu pārstādīšana atklātā zemē, augļu koku un puķu stādīšana puķu dobēs un uz palodzēm, labības sēšana. Labas dienas vīnogu, ogu krūmu, rožu kopšanai. Augus var barot un bagātīgi laistīt, bet nav ieteicams lietot pesticīdus un toksiskas ķimikālijas.

11.-14.jūnijis – ne pārāk auglīgas dienas dārzenē sējai. Ir atļauts stādīt ogu krūmus, augļu kokus, riekstus, vīnegas. Var pjaut zālienus un dzīvzogus, apgriezt slimos zarus un liekos dzinumus, baltēt un potēt kokus, ravēt kartupeļus. Tas ir arī piemērots laiks zemeņu un garšvielu novākšanai. Nav ieteicams pārstādīt un barot augus, mērcēt sēklas, pavairot augus ar saknēm.

15.-17.jūnijis – ir ražas novākšanas dienas. Visi iestādītie augļaugi labi iesaknēsies un sniegs labu ražu, ziedi bagātīgi ziedēs. Augus var apgriezt, pārstādīt un potēt – brūces sadzīs ātrāk nekā parasti. Varat novākt arī agrīno dārzenē un garšaugu ražu. Nav ieteicams augus bagātīgi laistīt un mēslot ar organiskām vielām.

18.-20.jūnijis – ir piemērots laiks jebkuru augu, īpaši ar vījīgiem stublājiem un vīnogulājiem (pākšaugi, vīnegas, klematis, sausserdis), stādišanai, kā arī mūžzaļo augu un dzīvzogu stādišanai. Jūs varat rūpēties par dārzu – apsmidzināt kokus un krūmus, apgriezt vainagu, nemit spraudeņus, mulčēt apstādījumu aploku. Ir atļauts barot puķes un krūmus, bet ne dārzenēs.

21.-23.jūnijis – Pilnmēness dienas. Augi kļūst ļoti neaizsargāti. Stādišanas kalendārs jūnijā neiesaka strādāt dārzā. Kārtīgi atpūšamies!

24.-25.jūnijis – labas dienas, lai stādītu kultūrās, kas ziemos zemē. No agrajiem augiem var novākt pirmo ražu. Cīņa pret nezālēm, kukaiņu un grauzēju kaitēkļiem, slimībām būs veiksmīga. Varat rūpēties par puķu dobi un istabas pukēm. Ir atļauta bagātīga laistišana un barošana, taču nedrīkst griezt augus un traumēt saknes.

26.-28.jūnijis – ļoti auglīgas dienas. Var stādīt jebkādus augus, pārstādīt puķes no podiņa uz dobi, ravēt un mulčēt augus, novākt ražu ilgstošai glabāšanai. Labas dienas eksperimenti, piemēram, jaunu augu audzēšanai, šķirņu krustošanai un tropisko ziedu un augļu stādišanai. Varat arī mēgināt izaudzēt pašmāju augu no iegādāta auga sēklām.

29.-30.jūnijis – mēneša pēdējās dienas nav īpaši piemērotas sējai. Jūs varat kopt vietu, veikt tīrišanu un nezāļu ravēšanu, apgriezt zemeņu ūsas un vīnogu pārmērīgos dzinumus, apsmidzināt dārzu no kaitēkļiem. Cīņa ar augu slimībām un veselības uzlabošanas procedūras būs ļoti veiksmīgas. Nav ieteicams pārstādīt augus uz jaunu vietu.

Greznais koks – tamarikss

Tamariksu (*Tamarix*) ģints ir ļoti variabla, daudz starpsugu hibrīdu, tāpēc dendrologu uzskati par sugu skaitu atšķiras (35-75 sugas). Savvalā tamariksi plaši izplatīti Āfrikas un Eirāzijas pustuksnešos, pat tuksnešos, arī savannās un stepēs. Attīsta dziļu sakņu sistēmu, ir siltumprasīgāki par mirikārijām. Dažas tamariksu sugas ir mužzaļas, mērenā klimata joslā tās audzē kā telpaugus. Latvijā biežāk audzē gallu tamariksu no Vidusjūras piekrastes. Parasti tas aug krūmveidīgi, jo nereti apsalst, taču ātri ataug. Dzinumi – tievi, purpurbrūni. Lapa – lancetiskas, 2-4 mm garas. Veģetācijas perioda pēdējējā sāndzinumi rudeni nokrit līdz ar lapām. Ziedpumpuri – apaļi, karmīnsarkani. Ziedi – sārti, sakārtoti 3-5 cm garās cilindriskās ķekaru skarās, zied no jūnija beigām līdz augustam. Izcis krāšņumaugs. Cieš ne tikai no ziemas sala, bet arī no mitruma rudeni, no atkušņiem un izsušanas ziemā.

Pavairo ar spraudeņiem un sēklām

Ar spraudeņiem. Parasti mirikārijas un tamariksu pavairo ar koksnainiem spraudeņiem, jo tie labi apsakņojas, it īpaši tamariksi. Augsne nedrīkst izžūt, tai vienmēr jābūt valgai. Tamariksu spraudeņus gatavo pirms ziemas sala iestāšanās un glabā pagrabā, ieraktus grantī. Mirikāriju spraudeņus griež pavasari, tieši pirms spraušanas.

Ar sēklām. Tamariksu un mirikārijas pavairo galvenokārt selekcijas nolūkos. Pēc 2-4 mēnešiem tās zaudē dīgtspēju. Tā kā mirikārijām sēklas ienākas jau augustā un pāris dienās uz mitras augsnēs sadīgst, līdz ziemai var izaudzēt sējeņus, no kuriem vismaz daļa jau spēj pārziemot. Tamariksiem sēklas nogatavojas tikai septembrī, oktobrī, tāpēc tās jāsēj siltumnīcā uz pietiekami dziļa substrāta, jo gadu veciem sējeņiem mītsakne sasniedz apmēram metra garumu.

Piedāvā darbu

SIA "Celtniecības Kvalitātes Aģentūra (CKA)", reģistrācijas Nr. 50003072341, darbam Latvijas – Krievijas žoga posma izbūvē, meklē BŪVSTRĀDNIKUS un BŪVDARBU VADĪTĀJUS uz noteiktu laiku (līdz 31.10.2024).

Prasības:

- Izpratne par vispārceltniecisko darbu procesu.
- Spēja veikt konkrētas darbības (darbu veidus).
- Spēja darboties komandā.
- Pieredze un atļaujas darbam ar tehniku (ekskavators, traktors, manipulators, kompaktiekrāvējs u.tml.) tiks uzskaitīta par priekšrocību.
- Vidējā profesionālā izglītība būvniecībā vai saistītajās nozarēs (būvdarbu vadītājiem).
- Vēlams darbu vadīšanas pieredze vispārceltnieciskos un/vai ceļu būvdarbos (būvdarbu vadītājiem).
- Spēja sniegt konkrētus darba uzdevumus un veikt to izpildes kontroli (būvdarbu vadītājiem).

Galvenie pienākumi:

- Dažādi darbi žoga izbūves procesā: materiālu logistikas organizēšana t.sk. iekraušana/izkraušana, žoga elementu montāža, lokālu detaļu/elementu stiprināšana, zemes darbi, pagaidu ceļu uzturēšanas nodrošināšana u.tml. (būvdarbu vadītājiem – šo darbu koordinēšana un pārbaude).

Mēs piedāvājam:

- Stabilu atalgojumu no 6,00 EUR/h pirms nodokļu nomaksas; būvdarbu vadītājiem – no 8,50 EUR/h pirms nodokļu nomaksas.
- Darbu vieta: Ludzas novads (Zilupes apkārtnē) un/vai Balvu novads (Viļakas apkārtnē).
- Nepieciešamības gadījumā – centralizēts transports no tuvākajām apdzīvotajām vietām līdz konkrētajai darbu zonai.

Pieteikumus lūdzam sūtīt uz e-pastu: diana.rastauska@cka.lv **līdz 16.06.2024.**

Kontakttālruni saziņai: **26311086; 26495439.**

Vakance

Uzņēmums SIA "Harmonize" ar vairāk kā 10 gadu pieredzi mežsaimniecībā, cirsmu izstrādē un meža zemu fonda veidošanā **MEKLĒ pārstāvi Latgales reģionā** darbam ar klientiem.

Vēlies pelnīt vairāk?
1000 - 5000 EUR mēnesi,
izaugsmes iespējas.

Prasības: B kategorijas tiesības, iepriekšēja pieredze nav obligāta.
Zvani – 27314485!

Pērk

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLITĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparsstrade.lv

Z.s "Strautiņi"
iepērk majlopus.
Samaksa tūlitēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

Pērk meža īpašumus, arī jaunaudzes, izciņumus un cirsmas. **Tālr. 28282021.**

Pērk aitu puiku.
Tālr. 22444105.

Pārdod

Skaldīta malka ar piegādi, 4,5 m³- EUR 250.
Tālr. 29418841.

Skaldīta malka. Cena 40 EUR/berkubā. Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā.
Tālr. 25543700.

Pārdod lielu garāžu Balvos, Daugavpils ielā. Tālr. **28866777.**

Pārdod motobloka piekabi; zāģi Husqvarna 254; apzāģētus dēļus. Tālr. 26360397.

Pārdod griķus.
Tālr. 29197917.

Piedāvājam speciālos audzēšanas jeb stādīšanas maisus ar perlītu, maisos var stādīt zemeņu stādus, gurķus, tomātus, papriku utt. Stādīšanas maisa izmērs: 86 cm garums, 30 cm platums, 12 cm augstums, maisā ir 45 litri.

Tālr. 26436291.

*Kad vakaram tavam neautust vairs rīts,
Kad mūžības gājiens tev ieziņanis.
Tad dvēsele brīva mūžībā iet,
Kur saule nekad vairs nenoriet.
Patiesa līdzjūtība Jānim ar
gimeni, tēvu
ANTONU UČELNIEKU pēdējā
ceļā pavadot.
Vidomsku ģimene,
Daiņa Poiša ģimene*

Līdzjūtības

*Pāri sirmām kapu priedēm
Pāršalc tavas dzives stāsts.
Pāri darbam, sāpēm, ilgām
Baltu, viegli smilšu klāsts.
Izsakām līdzjūtību **Velgai, Jānim,**
Mārtiņam ar ģimenēm,
ANTONU UČELNIEKU pavadot
mūžībā.
Modris, Anna, Marija*

*Ir cilvēka mūžs
Kā dziestoša zvaigzne,
Bet varbūt kā pienēnu pūka.
Nāk pusnachts – to paceļ un
aiznes...
Sērojam un izsakām līdzjūtību
gimenei, bērniem, mazbērniem,
kad pa saules pieletu taku mūžībā
jāpavada tētis, vectēvs
ANTONS UČELNIEKS.
Krustdēls Valdis ar ģimeni*

*Kas smagāks var būt,
Pa dzives taku ejot,
Ka atdot zemei to,
Kas sirdī tuvs un dārgs.
(I.Lasmanis)
Esam kopā ar **Jāna Učelnieka**
gimeni un piederīgajiem šajās
ciešanās.
Lai tēva **ANTONA UČELNIEKA**
dvēsele atrod mieru Dieva mājokli.
4.iejelas kaimiņi*

*Pierimst soli, klusē doma,
Neskan mīļā tēva balss,
Tikai kusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc tevis sauksi.
Skumju un atvadu brīdi mūsu
patiesa līdzjūtību **Velgai Krasovskai**
un viņas ģimenei, no mīļā **TĒVA** uz
mūžu atvadoties.
"Joker" Rēzeknes reģiona kolektīvs*

*Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt,
Un tāvu smaidu, vienkāršu un siltu,
Mums vajadzēs tīk sirdī saglabāt.
Izsakām līdzjūtību **Mārtiņam**
Učelniekam un piederīgajiem,
pavadot **ANTONU UČELNIEKU**
mūžības ceļā.
Biedrība "Lazdukalna mednieki"*

*Apsedz, Dieviņ, zvaigžņu sagšu,
Klāj mākonu paladziņu;
Apklusuši tēva soli,
Dzives ceļu staigājot.
Izsakām visdzīļāko līdzjūtību **Jānim**
Učelniekam ar ģimeni, TĒVU,
VECTĒINU, VIRATĒVU mūžības
ceļā pavadot.
Rasma, Ivars*

*Pāri sirmām kapu priedēm
Pāršalc tēva dzives stāsts.
Pāri darbam, sāpēm, ilgām
Baltu, viegli smilšu klāsts.
Vispatiesākie līdzjūtības vārdi
Jānim, Mārtiņam, Velgai,
tēvu **ANTONU UČELNIEKU**
mūžības ceļā pavadot.
Aivars, Anita*

*Lai tēva milestība paliek dzīļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēkus
smelt. (Z.Vijupe)*

*Izsakām līdzjūtību **Jāna Učelnieka**
gimenei, TĒVU, VECTĒVU
mūžības ceļā pavadot.
Anita un Iveta Maginas*

Dažādi

Piedāvājam bioloģiski pašu audzētās zemenes, svaigi salasīsim. Var iegādāties sāmieicībā vai piegādāsim Balvos, Gulbenē bez maksas.

Tālr. 26436291.

KAPU LABIEKĀRTOŠANA.
VEIC VISUS KAPU
APSAIMNIEKOŠANAS DARBUS.
TĀLR. 29128325.

*Mēs mūžu mērojam ar darbu,
Ko krietni paveikt bij' tavs gods.
Ar sirsnibu un klusu rūpi,
Ko allaž citiem centies dot.
Mūsu līdzjūtība **Marutai Avotiņai** ar
gimeni, **BRĀLI** mūžībā pavadot.
Erna, Modrīte, Ainārs, Elita,
Ārija, Biruta*

*Laiks apstājas ar skarbu piesitienu,
Nav rītdienas, ir tikai vēju balss.
Un kādai mīļai, labai sirdij
Nekad vairs nesāpēs, ne arī sals.
(N.Dzirkale)*

*Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
palīdz pārvarēt negaidīto sāpju
smagumu **Marutai Avotiņai**, brāli
JĀNI pavadot mūžības celā.
Deju kopa "Tonuss" un vadītāja*

*Lai tēva milestība paliek dzīļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēkus
smelt. (Z.Vijupe)*

*Izsakām visdzīļāko līdzjūtību **Velgai Krasovskai, TĒVU** mūžības celā
pavadot.
SIA "Joker Ltd" kolektīvs*

*Trīs saujas vasaras, dzimtenes
vasaras
Dodiet man līdz, kad šī saule riet.
Nevajag nopūtu, nevajag asaru!
Klus! Lai kamene ķimenēs dzied!
(Ā.Eksne)*

*Jāni, Tava māsiņa **IRĒNA** nu
devusies debesu valstībā. Mūžs
viņai nebija rozēm kaisīts... Daudz
smagu dzives pārbaudījumu
piedzīvots... Bet arī laimes brīži un
prieks par tuviniekiem, viņu
sasniegumiem bija klātesošs. Mūsu
atmiņas viņa paliks skaista sievete,
ar staltu stāju un dzīvesprieku.
Aiz tevis dzīvība un gaismu paliek,
Un atmiņas kā krāšņs zieds...*

*Esam kopā ar **Tevi un Taviem**
mīļajiem, māsu mūžībā pavadot.
Bijušie klassesbiedri Rekavas
vidusskola*

*Mana dvēsele atrod mieru tikai
Dievā, mana pestišana nāk no Viņa.
(Ps.62:1)*

*Šajā skumju brīdi, kad noslēdzies
VALENTĪNAS TOMINĀS mūža
gājums, mūsu patiesa līdzjūtība
piederīgajiem.*

*Vilakas evaņģēliski luteriskā
draudze un mācītājs*

*Veic visa veida kapa vietu
labiekārtošanas darbus, sētiņu
betonēšanu, kapakmeņu
taisnošanu, vietu sakopšanu.
Tālr. 22482411.*

*No akas līdz mājai iemontē
ūdensvadu, izvada kanalizāciju.
Pieved smilti, granti, šķembas.
Tālr. 25685918.*

7.jūnija "Vaduguns"
redakcija būs
atvērta līdz plkst. 11.40.

Vaduguns
Indekss
3004
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒKINU KONTS
A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X
Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļ redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.

REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI
D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959

REDAKTORS E.GABRANOVS - T. 29360850
ŽURNĀLISTI: S.KARAVOĀCIKA - T. 26707934;
A.SOCKA - T. 29378903; M.SPRUDZĀNE - T. 27832538;
I.TUŠINSKA - T. 27145837; A.LOĀCMELIS - T. 26665086.
KOREKTORE - S.GUGĀNE
GRĀMATVEDE S.BĒRZINA - T. 25908200
ŠOFERIS A.KIRSANOVS - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - **64520961**

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv
Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
R.KACĒNS
Iespēsts SIA
"Poligrāfijas grupa
Mūkusala", Rīga,
Mūkusala 15A
Tirāža – 2070